

Tillgänglighet som god praxis för alla

En studie om tillgängligare barnkulturevenemang

Amanda Samelin

Lärdomsprov

Kulturproducent

2024

Lärdomsprov

Amanda Samelin

Tillgänglighet som god praxis för alla. En studie om tillgängligare barnkulturevenemang.

Yrkeshögskolan Arcada: Kulturproducent, 2024.

Sammandrag:

Grunden till detta lärdomsprov utgörs av tre ämnesområden: tillgänglighet, evenemangsproduktion och barnkultur. Arbetet är avgränsat till att fokusera på fysiska evenemang och övergripande tillgänglighetsåtgärder. Syftet med arbetet är att få en djupare inblick i tillgänglig evenemangsproduktion. Målsättningen är att undersöka hur barnkulturevenemang kan anpassas för att bättre möta olika tillgänglighetsbehov. Forskningsfrågan lyder: Hur kan evenemangsproducenter på bästa möjliga sätt sträva till att ett barnkulturevenemang är tillgängligt? För att uppnå syftet och målsättningen används följande kvalitativa forskningsmetoder: tre personliga semistrukturerade intervjuer, en observation och en fallstudie. Relevant litteratur inkluderar Kultur för allas publikation om tillgängliga evenemang, Sanna Huldéns undersökning om tillgänglig barnkultur samt allmän teori gällande evenemangsproduktion. Arbetet resulterar i konstaterandet att generell evenemangsteori är en väsentlig grund också i tillgängliga barnkulturevenemang. För att tillgodose tillgänglighetsbehov bör målgruppen uppmärksammas, varje barnfamilj och enskilt barn har individuella behov. Att tillgodose alla specifika behov samtidigt är i praktiken tyvärr omöjligt.

Nyckelord: Tillgänglighet, evenemangsproduktion, barnkultur, tillgängliga evenemang, barnkulturevenemang, funktionsnedsättning, Barnfesten.

Degree Thesis

Amanda Samelin

Accessibility as a best practice for all. A study on more accessible children's cultural events.
Arcada University of Applied Sciences: Cultural Management, 2024.

Abstract:

The foundation of this thesis consists of three focus areas: accessibility, event production, and children's culture. The work is restricted to focus on physical events and overall accessibility measures. The thesis's purpose is to gain insight into accessible event production. The objective is to examine how children's cultural events can be adapted to better meet various accessibility needs. The research question is “How can event producers strive to make a children's cultural event accessible in the best possible way?”. To achieve the purpose and objective, the following qualitative research methods are used: three semi-structured personal interviews, one observation, and one case study. Relevant literature includes Culture for All's publication on accessible events, Sanna Huldén's study on accessible children's culture, and general theory regarding event production. The work concludes that general event theory is a significant foundation even in accessible children's cultural events. To meet accessibility needs, attention should be directed towards the target audience, as each family and individual child has individual needs. However, meeting all specific needs simultaneously is unfortunately practically impossible.

Keywords: Accessibility, event production, children's culture, accessible events, children's cultural events, disability, Barnfesten.

Opinnäyte

Amanda, Samelin

Saavutettavuus hyvänä käytäntönä kaikille. Tutkimus saavutettavammista lastenkulttuuritapahtumista.

Ammattikorkeakoulu Arcada: Kulttuurituotanto, 2024.

Tiivistelmä:

Tämän opinnäytetyön perusta koostuu kolmesta aihealueesta: saavutettavuus, tapahtumatuotanto ja lastenkulttuuri. Työ rajoittuu keskittymään fyysisiin tapahtumiin ja yleiseen saavutettavuuteen. Työn tarkoituksena on saada syvempi käsitys saavutettavasta tapahtumatuotannosta. Tavoitteena on tutkia, miten lastenkulttuuritapahtumia voidaan sovittaa paremmin erilaisiin saavutettavuustarpeisiin. Tutkimuskysymys kuuluu: Miten tapahtumatuottajat voivat parhaalla mahdollisella tavalla pyrkiä siihen, että lastenkulttuuritapahtuma on saavutettavissa? Tarkoituksen ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetään seuraavia laadullisia tutkimusmenetelmiä: kolme henkilökohtaista puolistrukturoitua haastattelua, yksi havainnointi ja yksi tapaustutkimus. Asiaan liittyvä kirjallisuus sisältää Kaikille Kulttuuria -julkaisun saavutettavista tapahtumista, Sanna Huldénin tutkimus saavutettavasta lastenkulttuurista sekä yleistä teoriaa tapahtumatuotannosta. Työn tuloksena todetaan, että yleinen tapahtumateoria on olennainen perusta myös saavutettaville lastenkulttuuritapahtumille. Saavutettavuustarpeiden tyydyttämiseksi on kiinnitettävä huomiota kohderyhmään, jokaisella lapsiperheellä ja yksittäisellä lapsella on yksilöllisiä tarpeita. Kaikkien erityistarpeiden tyydyttäminen samanaikaisesti on valitettavasti käytännössä mahdotonta.

Avainsanat: Saavutettavuus, tapahtumatuotanto, lastenkulttuuri, saavutettavat tapahtumat, lasten kulttuuritapahtuma, toimintarajoite, Barnfesten.

Innehåll

1	INLEDNING.....	6
1.1	Bakgrund till arbetet	7
1.2	Centrala begrepp	8
1.3	Syfte, mål & avgränsning	11
2	METOD.....	11
2.1	Intervju.....	12
2.2	Observation.....	13
2.3	Fallstudie	14
2.4	Forskningsetik	15
3	LUCKAN	15
3.1	Luckan Helsingfors	16
3.2	LillaLuckan	16
3.3	Barnfesten.....	17
4	TILLGÄNGLIGHET & BARNKULTUREVENEMANG	18
4.1	Tillgänglig barnkultur	19
4.2	Evenemangsproduktion	20
4.2.1	Fas 1 förberedelse	20
4.2.2	Fas 2 detaljerad planering	21
4.2.3	Fas 3 efterarbete	22
4.3	Tillgänglig evenemangsproduktion.....	22
5	RESULTATREDOVISNING	27
5.1	Intervju – Lotta Nylund	27
5.2	Intervju – Niina Anneli Kettunen	32
5.3	Intervju – Thomas Jalas.....	35
5.4	Observation.....	38
6	ANALYS & DISKUSSION	53
7	AVSLUTANDE REFLEKTION.....	59
	Källor	63
	Bilaga 1. Intervjufrågor	65

1 INLEDNING

Vårt samhälle utgörs av tusentals individer, med olika kroppar, olika funktioner och olika behov. Enlig Institutet för hälsa och välfärds publikation ”Delaktighet för barn med funktionsnedsättning” (2023) är det lät hänt att såväl barn som vuxna med funktionsnedsättningar kan bli utsatta för diskriminering då dessa utgör en minoritet i samhället. I FN:s konvention om barnens rättigheter (2024) lyder paragraf 2 ”Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras”.

I FN:s konvention om barnens rättigheter (2024) framgår det också i paragraf 23 att ”Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället”. Detta innebär att det bör finnas särskild omvårdnad och stöd som är anpassat till barnens individuella behov och förutsättningar. Denna rättighet är av stor vikt för att säkerställa barnets bästa möjliga integration i samhället och främja deras personliga utveckling.

För att uppnå detta krävs en ökad förståelse och anpassning av samhällets strukturer, varav en relevant struktur för detta lärdomsprov är barnkulturevenemang. En förutsättning till att barn med funktionsnedsättning skall ges chansen att aktivt kunna delta i samhället, på lika villkor som andra barn, är att samhället också erbjuder aktiviteter som är välkommande och hinderfria för barn och barnfamiljer med funktionsnedsättningar.

Därav anser jag att det är av stor betydelse att det finns evenemangsproducenter som bekantat sig med tillgänglig evenemangsproduktion, där fokus ligger på att skapa inkluderande och tillgängliga evenemang för så många som möjlig. Jag finner att barnkultur är en ofta förbisedd del av det breda kulturfältet, något som också diskuteras i publikationen *Tillgänglig barnkultur: Ett underlag för fortsatt arbete för en ökad funktionshindersmedvetenhet inom svenskspråkig barnkultur i huvudstadsregionen* (Huldén, 2016). Redan att barnkultur glöms bort är ett problem i sig, och jag kan bara föreställa mig hur ännu mer förbisedd tillgänglig barnkultur kan vara. Därför anser jag att det är av yttersta vikt att belysa hur evenemangsproduktion kan anpassas för att möta

behoven hos familjer, där någon familjemedlem har en funktionsnedsättning, och göra barnkulturevenemang mer tillgängliga.

1.1 Bakgrund till arbetet

Som grund till detta lärdomsprov ligger fokus på tre intresseområden: barnkultur, tillgänglighetsaspekt och evenemangsproduktion. Under våren 2023 utförde jag yrkespraktik vid föreningen Luckan Helsingfors, som är ett informations- och kulturcenter beläget i Helsingfors centrum. Vid Luckan Helsingfors var jag mer specifikt involverad i LillaLuckans verksamhet. Min praktik ledde till en deltidsanställning som vikarierande barnkulturproducent vid LillaLuckan under hösten 2023 samt projektanställd för Barnfesten 2024. LillaLuckan är ett barnkulturutrymme som erbjuder barn och barnfamiljer deltagande i olika kulturupplevelser, konstformer och sociala evenemang på finlandssvenska (Luckan barnkultur, 2024a).

Under min tid vid LillaLuckan kom jag i kontakt med Barnfesten. Barnfesten är ett evenemang som ordnas av LillaLuckan med samarbetspartners och riktar sig till målgruppen barn och barnfamiljer. En ledstjärna för Barnfesten är kul och kultur för alla barn. Det var i och med termen ”för alla barn” som mitt intresse för att behandla detta ämne i mitt lärdomsprov uppstod. Jag vill personligen påstå att ”för alla barn” är ett generöst påstående, vilket även Huldén (2016) belyser.

Att alltid vända sig till alla är ett eftersträvansvärt förhållningssätt, men det bör också problematiseras eftersom ordet ”alla” tenderar att bli ett tomt slagord som inte förverkligas i praktiken. (Huldén 2016)

Att som evenemangsproducent vara medveten om hur man på bästa möjliga sätt kan göra ett evenemang så tillgängligt och inkluderande som möjligt, för så många som möjligt, är viktigt. Evenemangsproduktion är något som intresserat mig under hela min studietid. Till följd av min involvering i barnkultur på LillaLuckan väcktes idén att undersöka tillgänglighetsaspekten i evenemangsproduktion från perspektivet barnkulturevenemang. Min strävan är, att å ena sidan lära mig mera om olika tillgänglighetsaspekter och, å andra sidan om hur dessa bör tillämpas i och med

evenemangsproduktion av barnkulturevenemang, för att dessa skall inkludera så många personer som möjligt.

1.2 Centrala begrepp

Ord tillkommer, betydelser ändrar och ord som en gång i tiden ansetts passande kan idag betraktas som olämpliga. I akademiska texter så väl som forskning är det viktigt att använda rätt terminologi.

Speciellt när det gäller tillgänglighet finns det flera begrepp och det är inte alltid självklart när man skall använda vilket, då flera kan likna varandra men ändå ha olika innebörd. Det är relativt vanligt att personer med funktionsnedsättningar betraktas som en homogen grupp i samhället, men det är viktigt att komma ihåg att funktionsnedsättningar kan variera och att varje individ är unik även om man delar samma diagnos. För att underlätta läsarens förståelse för begrepp som används i mitt lärdomsprov har jag härnäst redogjort för termer som används i arbetet.

Barnkultur – omfattar konst, kultur och kulturarv som är riktad till barn och ungdomar. Som exempel kan nämnas konstnärliga och kulturella upplevelser och barns egna skapande inom konst och kultur. (Lastenkulttuuri, 2024)

Delaktighet – innebär att få information och vara inkluderad i planering som påverkar ens liv, från barndomen och framåt. Det handlar om att ha möjlighet att påverka frågor och beslut som berör en själv. Delaktighet är en central princip i internationella konventioner som FN:s barnkonvention och funktionshinderkonventionen. (FDUV, 2024a)

Diagnos – är en benämning för en funktionsnedsättning, en sjukdom eller ett tillstånd. En diagnos konstateras och fastställs av en läkare. (Autismforum, 2018)

Funktionsförmåga – en persons förmåga att fungera i olika sammanhang. En persons funktionsförmåga kan påverkas av den omgivande miljön eller personens

funktionsvariation eller hälsotillstånd. Funktionsförmågor varierar från människa till människa. (SAMS, 2024)

Funktionshinder – refererar till en miljö inte en person. Ett funktionshinder är ett hinder i en omgivning som försvårar livet för en person med funktionsnedsättning. Exempelvis trappor utan rullstolsramp kan vara ett funktionshinder för en rullstolsburen person. Lika så kan en högljudd omgivning vara ett funktionshinder för en hörselskadad person. (SAMS, 2024)

Funktionsnedsättning – innebär att någon av kroppens eller hjärnans funktion är nedsatt och hänvisar till en från normen fysisk, psykisk eller kognitiv avvikande funktion. Funktionsnedsättning är något en person har - inte är, därav föredras det, när man talar om personer, att använda termen “person med funktionsnedsättning”. (SAMS, 2024)

Funktionsvariation – handlar om att alla människor är unika, fungerar olika och har varierande funktioner. Begreppet är alltså neutralt och är inte en synonym till funktionsnedsättning. (SAMS, 2024)

Fysisk funktionsnedsättning – en funktionsnedsättning som påverkar en persons förmåga att röra sig. Rörelsehjälpmedel och assistans kan vara nödvändigt för vissa personer. (LTS & Sanastokeskus, 2023)

Intellektuell funktionsnedsättning (IF) – är ett samlingsbegrepp för många olika tillstånd och används ofta i synonym med kognitiv funktionsnedsättning. IF betyder att en person kan ha inlärningssvårigheter, svårigheter med att uttrycka tankar och känslor vilket kan komplicera socialt samspel samt svårigheter att tala och i stället använder ljud, ansiktsuttryck och kroppen för att uttrycka sig. En person med IF behöver hjälp och stöd av andra personer. Exempel på IF är Downs syndrom och Fragilt X-syndrom. (SAMS, 2024)

Jämlikhet – innebär att alla människor är lika värda och bör behandlas på lika sätt. Oberoende ens kön, ålder, fysiska tillstånd och utseende, funktionsnedsättningar, kultur eller etnicitet skall alla människor ha samma rättigheter och samma skyldigheter.

(Umo, 2022)

Kognitiv funktionsnedsättning – se förklaring för intellektuell funktionsnedsättning.

Dessutom inkluderar begreppet kognitiv funktionsnedsättning ett ännu bredare spektrum av kognitiva utmaningar, såsom autism, demens och adhd. (FDUV, 2024b)

Mångfald – innebär att varje individ är unik med olika egenskaper och tillhörighet till olika grupper. Det inkluderar bland annat olikheter i kön, ålder, fysiska tillstånd och utseende, funktionsnedsättningar, kultur och etnicitet. Att beakta mångfald handlar om att respektera alla människors olikheter och skapa en inkluderande miljö där ingen diskrimineras. I kultursektorn innebär det att ta hänsyn till olika gruppers behov och erfarenheter. (Kultur för alla, 2024)

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning – är ett samlingsnamn för medfödda kognitiva funktionsnedsättningar av olika slag och indikerar på att hjärnan och nervsystemen fungerar på ett annorlunda sätt. Denna funktionsnedsättning påverkar en individs inlärning och koncentrationsförmåga samt sätt att tänka och minnas. Exempel är adhd, add och autismspektrumtillstånd. (SPSM, 2024)

Psykisk funktionsnedsättning – är sammankopplat med psykisk ohälsa, vilket påverkar en persons vardagliga interaktion och sociala förmåga till följd av psykiska besvär som bland annat depression och ångest. (SAMS, 2024)

Spatial kognition – handlar om hur en persons förståelse för ett utrymme och hur man uppfattar och skapar medvetenhet om ens omgivning. Spatial kognition är avgörande för att kunna navigera i en omgivning samt läsa och förstå kartor. (Karlström, 2018)

Säkrare utrymme (safer space) – handlar om att främja jämlikhet, respekt och öppenhet genom att skapa en plats fri från exkludering, diskriminering, mobbning, trakasserier eller våld. (Lojo, 2024)

Tillgänglighet – är motsatsen till funktionshinder. I ett utrymme eller evenemang som är tillgängligt skall alla individer ha möjligheten att delta, röra sig och fungera enligt sina förmågor. (SAMS, 2024)

1.3 Syfte, mål & avgränsning

Syftet med mitt lärdomsprov är att få en djupare inblick i tillgänglig evenemangsproduktion. Målsättningen med lärdomsprovet är att undersöka hur barnkulturevenemang kan anpassas för att bättre möta olika tillgänglighetsbehov. Forskningsfrågan som jag ämnar besvara i detta lärdomsprov lyder: Hur kan evenemangsproducenter på bästa möjliga sätt sträva till att ett barnkulturevenemang är tillgängligt?

Jag har avgränsat detta lärdomsprov till att fokusera på det fysiska evenemanget och övergripande tillgänglighetsåtgärder. Jag har inte behandlat tillgänglig försäljnings- eller restaurangverksamhet. Då jag inte hade möjlighet att medverka i alla programpunkter under Barnfesten 2024 har jag inte observerat och redovisat specifikt för hur tillgängligheten i praktiken fungerade under dessa. Mitt fokus har varit evenemangsbesökarna, inte evenemangspersonalen. I arbete behandlas inte webbtillgänglighet eller utformningen av tillgängligt marknadsföringsmaterial. Undersökningen fokuserar inte på att presentera vad teckenspråkstolkning, textning av program eller användning av hörselslingor går ut på i praktiken.

2 METOD

För att uppnå mitt syfte och lärdomsprovets målsättning valde jag att använda kvalitativa forskningsmetoder. Dessa är intervju, observation och fallstudie. Observationen utfördes under barnkulturevenemanget Barnfesten 2024. Barnfesten fungerar också som fallstudie. Då Barnfesten produceras som ett samarbete mellan LillaLuckan Helsingfors

och andra föreningar och organisationer, med tillgänglighet och funktions frågor i fokus, ansåg jag att det är ett värdefullt fall att inkludera i detta arbete. För att få en bättre förståelse för tillgänglig evenemangsproduktion har intervjuer med sakkunniga personer som arbetar med tillgänglighet och evenemangsproduktion gynnat detta arbete.

2.1 Intervju

Att använda intervjuer som forskningsmetod är lämpligt när forskaren anser att det är viktigt att få en djupare förståelse för människors åsikter, uppfattningar, känslor eller erfarenheter. Genom intervjuer och diskussioner med nyckelpersoner som har insikter och kunskaper som de inhämtat från fältet kan forskaren få tillgång till värdefull information. Valet av intervju som forskningsmetod förutsätter att forskaren kan hålla sig passiv och neutral. (Denscombe, 2009, s. 231 – 233)

Enligt Martyn Denscombe (2009) liknar en intervju mellan forskare och intervjuad en konversation, men den innefattar vanligtvis mer förväntningar och förkunskaper om en aktuell situation eller ett specifikt tema. Personer som accepterar att delta i intervjuer ger samtidigt sitt godkännande att informationen dokumenteras och att materialet får användas i forskningssyfte, dock kan den intervjuade be om att förbli anonym. Under intervjun är det forskaren som styr diskussionens agenda och riktning, hur mycket forskaren väljer att påverka denna beror på vilken typ av intervjustil som används. (Denscombe, 2009)

De olika forskningsintervjustilarna är: strukturerade-, semistrukturerade-, ostrukturerade-, personliga- och gruppintervjuer. En strukturerad intervju innebär ett strikt format som ger forskaren kontroll över frågor och svar. Frågorna som ställs är förhandsbestämda och listade i en specifik ordning. Denna struktur hålls samma för varje intervjuad. Inför en semistrukturerad intervju har forskaren förberett frågor och ämnen som hen vill diskutera, men ordningen är inte fastställd och forskaren kan hålla sig flexibel och anpassa följdfrågor under intervjun utgående från den intervjuades svar. Tyngdpunkten i semistrukturerade intervjuer ligger på att den intervjuade skall få utveckla sina synpunkter. I en ostrukturerad intervju är det den intervjuades tankar och spontana inslag som styr intervjun, forskaren inleder med ett tema eller ämne men försöker sedan styra

intervjun så lite som möjligt, vilket ger forskaren minimal kontroll över intervjuresultatet. Mängden intervjuade i en intervju kan också variera, antingen kan forskaren välja att göra personliga intervjuer eller gruppintervjuer. (Denscombe 2009, s. 233 – 238)

Personliga intervjuer involverar enbart två personer. Denna typ av intervju kan anses relativt lätt att hantera, kontrollera och bearbeta. En gruppintervju involverar flera deltagare samtidigt, vilket tillåter till fler synvinklar och svar på en och samma fråga samtidigt. Genom att inkludera flera intervjuade i en intervju är det mer sannolikt att forskningen täcker ett bredare spektrum av erfarenheter och åsikter. Gruppintervjuer öppnar upp för möjligheten att de intervjuade blir påverkade av varandras svar, vilket kan leda till att de intervjuade antingen understöder eller ifrågasätter de andra intervjuades inslag. (Denscombe 2009, s. 233 – 238)

Jag ansåg att det mest passande valet av intervjumetod för mitt arbete var semistrukturerade personliga intervjuer, och jag valde att utföra dem med sakkunniga från tre organisationer, Finlands Svenska Idrott (FSI), För kultur på lika villkor r.f. och Finlands paraolympiska kommitté. Valet av dessa organisationer baserade sig på deras koppling till tillgänglighet och sakkunskap inom evenemangsproduktion samt att de är organisationer som tar flera funktionsnedsättningar i beaktande och inte inriktar sig på en specifik funktionsnedsättning. Intervjufrågorna presenteras i bilaga 1.

2.2 Observation

Att använda observation som forskningsmetod baserar sig på en persons direkta observation av en händelse, i stället för att förlita sig på andra personers tankar eller något som sägs ha hänt. Denscombe (2009) lyfter fram två typer av observationsmetoder: systematisk och deltagande.

Systematisk observationsmetod tar ofta formen av statistisk analys, forskaren är oftast en extern observatör som analyserar och observerar en situation på avstånd. Denna metod resulterar oftast i kvantitativa data. Deltagande observation används då forskaren vill uppleva och fördjupa sig i situationen eller miljön som undersöks. Detta betyder att forskaren aktivt engagerar sig i till exempel konversationer, aktiviteter och evenemang

för att få en förståelse för de sociala och kulturella aspekterna som studeras. Gemensamt för dessa metoder är att arbetet sker ute på fältet i verkliga situationer. (Denscombe, 2009, s. 271)

Observationer som sker ute på fältet skiljer sig från laboratorieobservationer, eftersom fältobservationer sker under normala omständigheter, situationerna skulle ha utspelat sig oberoende undersökningen. De är alltså inte artificiellt skapade för att förse en undersökning med ett resultat. (Denscombe, 2009, s. 271 – 272)

Då syftet med mitt lärdomsprov är att få en djupare inblick i tillgänglig evenemangsproduktion ansåg jag att den mest passande observationsmetoden för arbetet var deltagande observation direkt i en evenemangsmiljö. Att göra en observation under Barnfesten 2024 var därav ett självklart val i samband med min undersökning. Till följd av min involvering i Barnfesten 2023 kan jag också inkludera lärdomar därifrån. Dock har jag inte behandlat Barnfesten 2023 som en observation i sig då jag inte medverkade i festivalen med detta perspektiv i åtanke.

2.3 Fallstudie

För att utföra en fallstudie krävs vissa principer, detta innebär att det valda fallet måste inkludera specifika egenskaper som är relevanta för undersökningen (Denscombe, 2009, s. 59 – 73). Intervju och observation är de huvudsakliga forskningsmetoderna som används i denna undersökning, men jag anser även att Barnfesten som fallstudie är relevant. Detta till följd av att Barnfesten strävar efter att vara ett tillgängligt barnkulturevenemang, där barn och barnfamiljer med funktionsnedsättningar är en väsentlig målgrupp.

Enligt Denscombe (2009) är utgångspunkten för en fallstudie ”... *dess inriktning på bara en enda undersökningsenhet*” vilket möjliggör en mer djupgående förståelse för en situation eller ett fenomen. Det fall som används som utgångspunkt är oftast något som redan existerar och är alltså inte en konstlad händelse i forskningssyfte (Denscombe, 2009, s. 59 - 60). Barnfesten är ett årligen återkommande evenemang som arrangerats

redan innan denna undersökning var påtänkt och förhoppningsvis kommer den att understödjas och återkomma i framtiden.

2.4 Forskningsetik

Forskningsetik innebär att forskaren följer moraliska och etiska principer i sin undersökning. Forskningsetik inkluderar bland annat respekt för deltagarens välbefinnande och rättigheter, samt ärlighet och noggrannhet i datainsamling och redovisning. Deltagarnas integritet och privatliv bör också skyddas. Forskningsetik är viktigt för att säkerställa att forskningen genomförs på ett ansvarsfullt och rättvist sätt. (Denscombe, 2009, s. 193) Personerna som intervjuades för detta lärdomsprov har samtyckt till att deras namn och den organisation de representerar nämns i arbetet. I bilderna som inkluderats i observationskapitlet har samtliga personers ansikten censurerats för att skydda personernas identitet.

3 LUCKAN

Föreningen Luckan r.f. är ett centrum för information och kultur på svenska i Finland, som erbjuder olika aktiviteter och tjänster för människor i alla åldrar och olika grupper. Luckans vision är att skapa de bästa förutsättningarna för att leva, mötas, delta och integreras på svenska i Finland. (Luckan, 2024)

Föreningens uppdrag är att sprida information om finlandssvenska tjänster och service, främja och stärka finlandssvensk kultur samt driva lokala, regionala och nationella utvecklingsprojekt. Luckan strävar efter att vara en resurs för den finlandssvenska gemenskapen och arbeta för dess fortsatta välmående och utveckling. (Luckan, 2024)

Luckan verkar på elva orter i Finland: Borgå, Helsingfors, Karleby, Kristinestad, Kyrkslätt, Lahtis, Närpes, Raseborg, Tammerfors, Uleåborg och Åbo. Utbudet av tjänster på dessa orter varierar. Luckan är en allmännyttig förening, vilket betyder att verksamhetens syfte inte är vinstdrivande. Därav är föreningen beroende av utomstående finansiering för att kunna driva sin verksamhet. (Luckan, 2024)

3.1 Luckan Helsingfors

Luckans historia sträcker sig tillbaka till 1992, när en 'infolucka' öppnade intill biljettluckan i Svenska Teaterns byggnad. Denna fungerade som en samlade informationspunkt om Svenskfinland, samhället och kulturen. Verksamheten bedrevs av frivilligarbetare och volontärer. 1998 flyttade verksamheten till det nyrenoverade Glaspalatset och två personer anställdes. År 2001 stiftades föreningen Luckan. 2004 flyttade Luckan till Forum och 2019 etablerade sig Luckan i Amoshuset, Georgsgatan 27, var verksamheten än idag bedrivs. (Norrbom, 2022)

Utgående från Luckan Helsingfors broschyr, Luckan Helsingfors Informations- & kulturcenter, (2022) framgår det att följande verksamheter upprätthålls och erbjuds:

- LillaLuckans barnkulturverksamhet.
- UngInfo – information och utbildningar för 13–29 åringar samt professionella aktörer inom ungdomssektorn.
- Luckan Integration – information, mentorskap, workshops och sociala möten för invandrare samt information om integration på svenska i huvudstadsregionen.
- Vuxenkultur – ett varierande utbud av aktiviteter så som utställningar, konserter, bokcirkel och diskussioner om aktuella ämnen. Evenemangs- och programverksamhetens målsättning är att öka synligheten och stärka den finlandssvenska kulturen i huvudstadsregionen.
- Ett utrymme för information och vägledning samt mentorskap och nätverkande av olika dess slag.

3.2 LillaLuckan

Alla Luckan orter i landet erbjuder barnkulturverksamhet som går under namnet LillaLuckan. Detta namn syftar inte enbart på barnkulturverksamheten utan förknippas ofta också med ett fysiskt utrymme var verksamhet äger rum. I Helsingfors finns LillaLuckan i Amoshuset, Georgsgatan 27, på andravåningen.

LillaLuckan strävar efter att främja alla barns tillgång till konst och kultur på finlandssvenska i barnets närområde. Detta genom att skapa kreativt och pedagogiskt material, att bygga upp nätverk och plattformar som gynnar finlandssvensk kultur samt erbjuda barn och familjer möjligheten att ta del av kostnadsfria aktiviteter. (LillaLuckan, 2023)

LillaLuckan kan beskrivas som ett finlandssvenskt rum för barnkultur där barn och vuxna tillsammans får bekanta sig med och ta del av olika konstformer samt kultur- och sociala evenemang. I LillaLuckans utrymme arrangeras verkstäder för daghem, kulturkarameller för barnfamiljer, familjecaféer, utställningar, föreställningar samt hobby- och lägerverksamheter.

LillaLuckans barnkulturproducenter arbetar aktivt med att undersöka, utveckla och reflektera över hur samhällets mångfald kan inkluderas genom konst och kultur samt att säkerställa möjligheten till att alla barn har lika tillgång till konst och kultur på svenska. I fokus för verksamheten är barnets perspektiv, kvalitet, tillgänglighet och jämställdhet. (LillaLuckan, 2023)

3.3 Barnfesten

Barnfesten är ett kostnadsfritt dagsevenemang som år 2024 ordnades för elfte gången av LillaLuckan Helsingfors, som huvudarrangör, samt övriga samarbetspartner. År 2024 var dessa samarbetspartner: Annegården, Ad Astra, Barnavårdsföreningen, BUU-klubben, DUV Mellersta Nyland, Esbo stad - Arbis & Vindängensalen, Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f., Helmet-biblioteken, Helsingfors kulturtjänster, Kaarisilta aktivitetscenter, Nordisk kulturkontakt, Svenska Kvinnoförbundet i Sörnäs, Svenska Teatern, Sydkustens ordkonstskola och Unga Teatern. (Luckan barnkultur, 2024b)

Evenemanget ordnades, år 2024 vid konstcentret Annegården i centrala Helsingfors den 13 april. Målgruppen för Barnfesten är barn samt deras viktiga vuxna, vilket kan vara föräldrar, vårdnadshavare, andra anhöriga eller vänner, pedagoger och klubbledare.

Under dagens gång kunde besökarna delta i diverse aktiviteter, dessa inkluderade allt från teater till sagostunder, pyssel- till dansverkstäder och möjlighet att bekanta sig med punktskrift och teckentolkning.

I pressmeddelandet för Barnfesten 2024 underströks det att “Evenemanget skall göra det lättare för alla barn, oberoende funktionsvariation, att delta i de erbjudna kulturupplevelserna.”. Detta betyder att mångfald och tillgänglighetsaspekt är en viktig del av evenemangsproduktionen av Barnfesten. Tack vare understöd från bland annat Stiftelsen Leo, Mary och Mary-Ann Hackman, Elfvings Stiftelse, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne och Svenska kulturfonden har LillaLuckan finansiell möjlighet att producera Barnfesten.

4 TILLGÄNGLIGHET & BARNKULTUREVENEMANG

Kaartinen & Linnapuomi hävdar i publikationen *Tapahtumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen* (2015, s. 2) att ett tillgängligt kulturevenemang innebär att olika människor erbjuds så bra möjligheter som möjligt att delta i, uppträda på och arbeta med en tillställning oavsett deras individuella egenskaper.

I Sanna Huldéns utredning, *Tillgänglig barnkultur: Ett underlag för fortsatt arbete för en ökad funktionshindersmedvetenhet inom svenskspråkig barnkultur i huvudstadsregionen*, utförd för Luckan Helsingfors (2016, s. 22), framgår det att bristfälliga kunskaper och föråldrade attityder är de största faktorerna som gör evenemang otillgängliga. Vidare poängterar Huldén (2016, s. 25 - 26) också att om en kulturaktör, vilket inkluderar evenemangsproducenter, saknar medvetenhet om funktionshinder leder det oftast, oavsett aktörens goda intentioner, till en verksamhet som är otillgänglig. Det innebär att verksamheten skapar hinder för personer med funktionsnedsättningar.

Vad som orsakar funktionshinder varierar från person till person. Funktionshinder kan uppstå av olika orsaker, beroende på en persons fysiska, psykiska eller kognitiva funktionsnedsättning. Några exempel kan var trappor som en rullstolsburen person inte kan ta sig upp för, tunga dörrar, trösklar eller trånga toaletter. Funktionshinder kan också vara information som inte textas eller tolkas till teckenspråk för att tillgodose döva

personers behov, brist på hörselslingor för hörselskadade, eller förvirrande ljudmiljöer som gör det svårt för personer med nedsatt hörsel att höra. Ojämn belysning, otillräcklig textstorlek, kontrast och komplicerad font kan göra det svårt för personer med synnedsättning att se, medan ostrukturerad information eller användning av svåra och långa meningar kan vara problematiskt för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Utöver detta kan också ekonomiska aspekt så som inträdeskostnader, attityder och bristfällig information om ett evenemangs tillgänglighet vara orsaker till funktionshinder. (Huldén, 2016, s. 26)

4.1 Tillgänglig barnkultur

Som redan nämnts i inledningen av detta lärdomsprov fastställer FN:s barnkonvention paragraf 23 (2024, s. 23) att barn med funktionsnedsättningar skall ha rätt till en fullständig livsstil på lika villkor som andra barn. Åtgärder skall vidtas för att säkerställa att barn med funktionsnedsättningar har tillgång till bland annat vård, utbildning och samhällseliga upplevelser, vilka kan inkludera tillgång till kulturella evenemang, som främjar deras sociala integration och utveckling.

Det är alltså en skyldighet att som evenemangsproducent integrera tillgänglighetsprinciper i barnkulturevenemangs planering och genomförande. Detta för att säkerställa att barn, samt barnfamiljer med olika funktionsnedsättningar, kan delta och ta del av kulturevenemang på lika villkor som andra familjer.

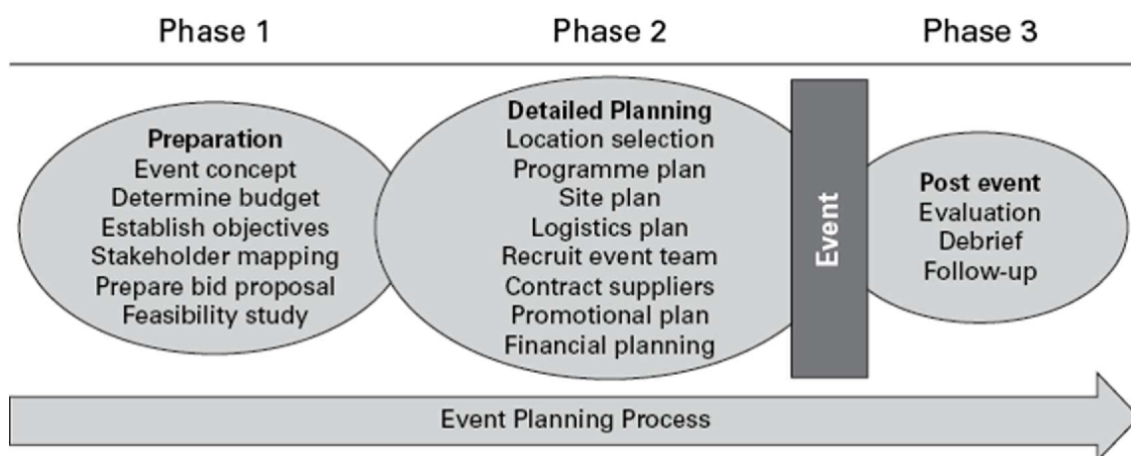
Huldén (2016, s. 15) diskuterar vad det innebär att göra konst tillgänglig för barn med funktionsnedsättningar. Det innebär inte alltid att man behöver anpassa, omformulera eller begränsa det konstnärliga innehållet. Varken fysiska eller intellektuella funktionsnedsättningar behöver påverka barnets förmåga att ta till sig konsten och kulturens värden och känslomässiga upplevelser. Huldén (2016, s. 25) understryker också att alla barn, funktionsnedsättning eller ej, är beroende av att de vuxna i barnens omgivning tar initiativ till att introducera och uppmuntra deltagande i kulturella aktiviteter. Dock varierar vuxnas intresse för konst och kultur, vilket i sin tur kan avspeglas på barns delaktighet i kulturella upplevelser.

4.2 Evenemangsproduktion

Enligt Ruth Dowson och David Bassett (2018, s. 2) definieras ett evenemang som en planerad sammankomst, med en början och ett slut. Ett evenemang kan pågå i några timmar, en dag, eller några veckor. Oavsett tiden har ett evenemang en förutbestämd livscykel med ett planerat start- och slutdatum. Ett evenemang är per definition tillfälligt. Syftet med evenemang varierar, det kan handla om såväl utbildande evenemang som underhållande. Vidare definieras ett evenemang som något som bör vara minnesvärt och speciellt. (Dowson & Bassett, 2018, s. 2)

Evenemang kan kategoriseras på olika sätt enligt evenemangs typ, exempelvis kulturella-, privata-, utbildande-, underhållande- och kommersiella evenemang, eller enligt evenemangets storlek. Evenemang kan locka allt från några enstaka deltagare till flera tusentals, beroende på dess form. (Dowson & Bassett, 2018, s. 5)

För att underlätta evenemangsproduktion har Dowson och Bassett tagit fram en evenemangsplaneringsmodell (2015) som innefattar tre faser.

Figur 1. The Dowson and Bassett (2015) Event Planning Model.

4.2.1 Fas 1 förberedelse

Det är lätt hänt att man skyndar igenom förberedelserna i evenemangsplaneringen, men denna fas är mycket väsentlig för att kartlägga eventuella risker och problem som kan

uppstå under vägen. Att ordentligt förbereda sig inför ett evenemang är av ytterst vikt. (Dowson & Bassett, 2018, s. 25)

Något som bör tas i beaktande i förberedelsefasen är konceptutveckling. Dowson & Bassett (2018, s. 26) påpekar att ett enkelt men effektivt sätt för evenemangskonceptualisering, oberoende av evenemang, är att använda sig av de 5wna (på engelska Why, Who, What, When, Where).

- Varför (Why) arrangerar du evenemanget?
- Vem (Who) är evenemangets besökare?
- Vad (What) händer på evenemanget?
- När (When) äger evenemanget rum?
- Var (Where) äger evenemanget rum?

4.2.2 Fas 2 detaljerad planering

Den detaljerade planeringen innebär att evenemanget planeras i detalj för att vara redo då evenemanget går av stapeln. Under denna fas finns det mycket som behöver göras och ibland blir tiden knapp. Som evenemangsproducent är det viktigt att kunna överblicka situationen och delegera uppgifter, vissa saker sköter evenemangsproducenten själv, medan andra uppgifter fördelas inom arbetsgruppen. (Dowson & Bassett, 2018, s. 42)

Även hjälp från specialister kan behövas för en del uppgifter. (Dowson & Bassett, 2018, s. 42) Exempelvis kan ett evenemang behöva en tillgänglighetsutvärdering, vilket kan beställas av en specialist så som Kultur för alla. Även personer vid Finlands paraolympiska kommitté kan utföra tillgänglighetskartläggningar. En tillgänglighetskartläggare gör en utvärdering av ett utrymmes tillgänglighet. Logistik planering, val av evenemangsplats eller lokal samt hur denna designas är en väsentlig del av den detaljerade planeringen. Själva evenemanget äger rum mellan den detaljerade planeringen och efterarbetet.

4.2.3 Fas 3 efterarbete

Det är viktigt att komma ihåg att evenemangsarbetet inte är över när själva evenemanget tar slut. Efter evenemang bör man göra en noggrann evenemangsutvärdering. Genom att göra en evaluering av evenemanget kan arrangören bedöma vad som fungerade bra och vad som fungerade mindre bra, vilket ger värdefulla lärdomar inför planeringen av framtida evenemang. Att be evenemangsbesökarna ge respons på evenemangsupplevelsen är ett bra sätt att samla in värdefull information. (Dowson & Bassett, 2018, s. 48)

4.3 Tillgänglig evenemangsproduktion

I Kultur för alla publikation *Tapautumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen* (Kaartinen & Linnapuomi, 2015) framgår det att det är viktigt att beakta tillgänglighets- och mångfaldsfrågor redan i planeringsfasen. Då tillgänglighets- och mångfaldslösningar är en integrerad del av ett evenemang bör all evenemangsplanering ske samtidigt.

Kaartinen & Linnapuomi (2015) diskuterar flera aspekter av tillgänglighet. De understryker att tillgänglighet handlar om mer än bara hinderfria evenemangsupplevelser. Tillgänglighet i evenemangs sammanhang inkluderar bland annat kommunikation, prissättning, kundservice, lösningar för den byggda miljön och tillgängliga tjänster.

Det är bra att börja en kartläggning av ett evenemang med den aktuella situationen gällande tillgänglighet och mångfald. Detta ger en överblick över lösningar som redan existerar och var det finns utrymme för förbättring. Om tillgänglighet och mångfald inte betraktats tidigare är en kartläggning en bra utgångspunkt för planeringen. En tillgänglighetsutvärdering innebär att man analyserar evenemanglokalens och utrymmenas tillgänglighet såväl som evenemangets tjänster och kommunikation. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

Kultur för alla har sammanställt en checklista som evenemangsproducenter kan använda för att själv utvärdera sitt evenemangs tillgänglighet, de erbjuder också tjänster och expertis gällande tillgänglighetsutvärdering. Rekommendationen är att man minst vart

femte år utför en tillgänglighetsutvärdering. Efter att ett evenemangs tillgänglighet har kartlagts är det lämpligt att skapa en tillgänglighetsplan för evenemanget, denna bör inkludera mål, åtgärder, tidsplan, ansvariga personer samt hur förbättringarna kommer att övervakas och utvärderas. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

Kaartinen och Linnapuomi (2015) understryker att tillgänglighetsrelaterade planer och åtgärder alltid bör genomföras i samarbete med tillgänglighetsexperter men även så kallade erfarenhetsexperter, som kan vara organisationer för personer med funktionsnedsättningar eller personer inom målgrupperna. Detta betyder att om man producerar ett evenemang riktat till personer med hörselnedsättning bör hörselskadade personers erfarenhet, åsikt och önskemål inkluderas i utformningen av evenemanget för att på bästa möjliga sätt anpassa evenemanget till målgruppen. Insamlingen av kommentarer och feedback kan göras muntligt, via blanketter eller online lösningar. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015) Att inkludera dessas perspektiv i evenemangsproduktionen underlättar planeringen samtidigt som det säkerställer att väsentliga aspekt beaktas, då dessa personer har personlig kunskap och erfarenhet av vilka lösningar som fungerar bäst för dem. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015) Detta påstående understöds också av Huldén (2016 s. 22) som betonar vikten av att beakta minoriteternas behov vid planeringen för att säkerställa att jämlikheten fungerar i praktiken och att tillgängligheten tas i beaktande.

Kaartinen & Linnapuomi (2015) understryker att tillgängliga evenemangs lösningar inte alltid kräver ekonomiska resurser utan endast en förändring av attityd och arbetssätt. Många lösningar kan i de facto genomföras enkelt och billigt.

Även Allen et al. (2020) betonar vikten av att noggrant överväga och ta personer med funktionsnedsättningar i beaktande, redan från de tidiga stadierna av evenemangsplaneringen. Lika viktigt är att kontinuerligt komma ihåg dessa personers behov vid alla stadier av ett evenemang. Att förbi se detta utgör en betydande risk för evenemangets succé. Uppmärksammandet av tillgänglighetsaspekt minskar inte bara riskerna med evenemang, det säkerställer också en ökad potential för deltagarantal samt den övergripande framgången för ett evenemang. (Allen et al., 2020, s. 60)

Allen et al. (2020) poängterar att informationen om tillgänglig evenemangsproduktion är knapp, vilket kan försvåra denna process. Allen et al. (2020, s. 60) har inkluderat en lista med tillgänglighetsåtgärder som bör hållas i åtanke när man planerar evenemang för att ta hänsyn till jämlikhet, mångfald och tillgänglighet, punkterna i listan är:

- Val av lämplig plats
- Tillhandahåll information om evenemanget
- Hur man tar sig till evenemanget
- Tillträde till evenemanget
- Hur man rör sig på evenemangsplatsen
- Utbudet av varor och tjänster under evenemanget
- Användning av faciliteter på evenemangsplatsen
- Räddningsplan och hantering av nödsituationer
- Ytterligare hjälp

Flera punkter som nämns av Allen et al. (2020) är också sådant som Kaartinen & Linnapuomi (2015) bekräftar. Att tillhandahålla tillgänglig information innebär enligt Kaartinen & Linnapuomi (2015) att innehållet är förståeligt, tydligt utformat och lättanvänt samt flerspråkigt material. Alla språk behöver inte vara lika omfattande, men grundläggande information bör framkomma. Behovet av teckenspråks tolkat videomaterial kan också övervägas. Både i text och på plats är det fördelaktigt att använda symboler eller bilder för att förtydliga och underlätta förståelse för tillgängligheten. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

Att informera om evenemangets tillgänglighet och tillgänglighetsåtgärder är mycket viktigt. Detta inkluderar att presentera såväl tillgängliga lösningar och tjänster som eventuella hinder för deltagare. Om evenemangsplatsen har en tillgänglig ingång eller toalett är det bra att nämna detta och dess placeringen i evenemangsinformationen. Öppen information om eventuella hinder för deltagande signalerar medvetenhet om tillgänglighetens betydelse. Genom att inkludera tillgänglighetsinformation i

kommunikationen kring evenemanget kan besökarna själva planera sitt besök samt bedöma hur lätt det är för dem att delta. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

På plats underlättar tydlig skyltning navigeringen av evenemangsmiljön. Det är också praktiskt att erbjuda kartor som illustrerar evenemangsområdet och inkluderar evenemangets layout, programpunkternas platser samt viktiga tjänster såsom informationspunkt och toaletter. Igenkännbara symboler rekommenderas också att inkluderas på kartan. Kartan bör vara tillgänglig, gärna i fysiskt format, åtminstone vid evenemangets informationsdisk. En lämplig placering för informationspunkten, med eventuell biljettförsäljning eller biljettutdelning, är på en tillgänglig plats nära evenemangets ingång. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

Alla evenemang bör ha tillgängliga toaletter som är användbara oavsett kön, detta eftersom en assistent till en person med funktionsnedsättning kan vara av det motsatta könet. Dessutom rekommenderas att en del av toaletterna eller utrymmen som omklädningsrum och tvättrum är könsneutrala. Utrymmena bör vara rymliga och lättanvända också för personer som använder rörelsehjälpmedel. Det är att föredra att det på väggarna finns krokar för väskor och kläder samt en avställningsyta nära tvättstället och att dessa är placerade på ett sådant sätt att de går att nå även från en rullstol. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

Gällande inträdeskostnader understryker Kaartinen & Linnapuomi (2015) att gratis inträde eller förmånliga biljetter är en tillgänglighetsaspekt som möjliggör deltagande för så många som möjligt. Att erbjuda familjebiljetter är också önskvärt. Dessa bör inte ha begränsningar relaterade till föräldrarnas kön och bör tillhandahållas som till exempel "inträde för två vuxna och två barn". Detta främjar jämlikhet oberoende ekonomisk- eller familjesituation. Vidare poängterar Kaartinen & Linnapuomi (2015) att tillgänglig prissättning också innebär gratis inträde för en assistent eller tolk.

Om en person med funktionsnedsättning ackompanjeras av en assistent eller tolk bör man i kundservicesammanhang komma ihåg att primärt alltid tala och rikta sig till personen med funktionsnedsättningen, inte assistenten, samt hålla ansiktet synligt och tala så att till

exempel läpprörelserna är synliga. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015) Kaartinen & Linnapuomi (2015) rekommenderar även att det finns tillgång till alternativa kommunikationsredskap, såsom pennor och papper.

Evenemangsplatsen eller utrymmet påverkar ett evenemangs tillgänglighet i hög grad. Det lönar sig att uppmärksamma valet av ett tillgängligt utrymme redan i planeringsfasen. Detta underlättar då man inte behöver implementera temporära lösningar eller ändringar till miljön enbart för det enskilda evenemanget. Möjligheten för besökare att ta sig till evenemangsplatsen på olika sätt, med kollektivtrafik, bil eller cykel bör också tas i beaktande. Rekommenderat är att det finns en del tillgängliga parkeringsplatser reserverade för besökare, som anländer med bil, samt att dessa gärna är placerade så nära en tillgänglig ingång som möjligt. Önskvärt är att entrén till evenemanget är tillgänglig för alla besökare, men om en alternativ tillgänglig ingång finns, är det viktigt att det finns tydlig vägledning till var den ingången finns. Att ha personal på plats vid den tillgängliga ingången vore lämpligt. Utgångar och nödutrymningsvägar bör också vara tillgängliga. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

Evenemangets säkerhetsplan måste också ta i beaktande personer med funktionsnedsättningar så att utgångar är planerade med maximal tillgänglighet och att varje individ kan evakuera sig så självständigt och säkert som möjligt. Det är viktigt att tydligt markera nödutgångar. Brandlarm bör inkludera såväl auditiva som visuella signaler, det vill säga ljudlarm och blinkande ljus. Säkerhetsfrågor och var nödutgångar är placerade bör tydligt kommuniceras. Evenemangspersonalen bör vara medveten om hur man hanterar nödsituationer samt svarar på frågor. Det är alltid evenemangsarrangören som är ansvarig för säkerheten för personer med funktionsnedsättningar. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

Kaartinen & Linnapuomi (2015) förklarar att jämlikhet vid ett evenemang innebär att alla besökare skall kunna nå allmänna utrymmen utan hinder. Eftersom alla personer inte kan använda trappor för att ta sig mellan våningar bör det finnas andra alternativ, såsom ramper eller hissar. Kaartinen & Linnapuomi (2015) påpekar också att trappors tillgänglighet enkelt kan förbättras med till exempel en kontrastremsa samt bättre

belysning för att underlätta att skilja mellan trappsteg. Allmän belysning över lag, skall vara jämn och bländfri under ett evenemang. Gällande hissar bör de vara tillräckligt rymliga och samtliga knappar bör vara nåbara även från sitthöjd. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015)

5 RESULTATREDOVISNING

Som tidigare nämnts i metodkapitlet grundar sig min empiriska forskning på semi-strukturerade intervjuer utförda med tre sakkunniga personer. Dessa arbetar med tillgänglighet i organisationerna Finlands Svenska Idrott (FSI), För kultur på lika villkor r.f. och Finlands paraolympiska kommitté. Valet av semi-strukturerade intervjuer fungerade mycket väl då denna metod tillät mig erhålla information som var och en av de intervjuade ansåg som viktigt i relation till tillgänglig barnkulturevenemangsproduktion.

Alla intervjuer började med en kort presentation av mig, min bakgrund och mitt val av tillgänglighet och barnkulturevenemangsproduktion som tema för mitt lärdomsprov. Sedan ombads de intervjuade att ge en kort introduktion om sig själva, sina bakgrunder samt relationer till tillgänglighetsarbete. De övergripande intervjufrågorna som ställdes är i huvudsak samma till samtliga intervjuade men följdfrågorna och diskussionerna tog sig olika uttryck enligt de intervjuades insikter och information.

Informationen som intervjuerna resulterade i korrelerade väl med teorin som jag fördjupat mig i före intervjuerna, men även nya synvinklar och lärdomar framkom. Kunskapen som jag erhöll till följd av intervjuerna hjälpte mig uppnå lärdomsprovets syfte och målsättning samt besvara min forskningsfråga.

5.1 Intervju – Lotta Nylund

Under intervjun med Lotta Nylund från Finlands Svensk Idrott (FSI), som arbetar med att främja tillgänglighet inom idrott och motion för svenskspråkiga i Finland, framkom det att hennes engagemang för ämnet tillgänglighet har växt under de senaste sex åren. Lotta började sitt arbete som motionsansvarig för svenskspråkiga i Åboland, där hon arbetade med människor i alla åldrar. Under denna tid började hon inse vikten av

tillgänglighet för att inkludera personer med funktionsnedsättningar eller variationer. Trots att hon initialt hade begränsad kunskap inom området, blev hon alltmer medveten om dess betydelse.

Nylund har den senaste tiden arbetat med två olika projekt som fokuserar på att främja möjligheterna för svenskspråkiga att delta i anpassad motion och paraidrott för personer med funktionsnedsättningar. Under denna tid har hon också följt och lärt sig av olika organisationer för att förstå och implementera tillgänglighetsåtgärder samt lärt sig mera om ämnet genom utbildningar och självstudier.

För tillfället jobbar Nylund delvis med att säkerställa att evenemang som FSI ordnar är så tillgängliga som möjligt, dessutom utbildar hon föreningar om hur deras verksamhet kan göras mer tillgänglig. Bland annat ger Nylund tips på hur evenemang kan planeras och genomföras så att ett bredare mångfald av människor kan delta i verksamheten och känna sig delaktiga. Nylund poängterade att hon ser tillgänglighet som en integrerad del av utvecklingen inom idrotten, och att det är väsentligt att tänka på tillgänglighetsfrågor samtidigt som man planerar ett evenemang. Att ordna aktiviteter som ger många personer möjlighet att delta känns meningsfullt. Tillgänglighet utgör en avgörande faktor så att ingen skall uteslutas på grund av hinder.

Vid frågan om vad tillgänglighet innebär, särskilt i sammanhang av barnkulturevenemang, framhöll Nylund vikten av att göra information, aktiviteter och miljöer begripliga och tillgängliga, oavsett funktionsförmåga. Genom att säkerställa att information är begriplig och att aktiviteterna är tillgängliga, strävar man till att inkludera en bredare målgrupp och göra kulturevenemang tillgängliga för alla.

Under intervjun uppstod en diskussion kring uttrycket "för alla". Är det i praktiken möjligt att producera ett evenemang som är tillgängligt för alla? "Alla" är ett mycket omfattande begrepp och faktum är att det sällan är möjligt att helt och hållet inkludera alla på grund av olika skäl, även små sådana. Därför föredrar Nylund att tala om att göra verksamheter tillgängliga för en bredare grupp eller mångfald av människor. Det är en

utmaning att uppnå fullständig tillgänglighet, men det viktiga är att sträva efter att inkludera så många som möjligt.

När frågan om betydelsen av tillgänglighetsåtgärder i evenemang ställdes reflekterade Nylund över varför man överhuvudtaget skulle arrangera något om det inte är tillgängligt. För henne är det ett medvetet val att inkludera eller exkludera personer genom hur information framställs eller evenemang organiseras. Det är onödigt att medvetet och aktivt exkludera personer när det är möjligt att med enkla små förändringar inkludera fler.

För att säkerställa att behoven i familjer med olika funktionsnedsättningar möts lyfte Nylund fram flera aspekter som bör tas i beaktande när man ordnar tillgängliga barnkulturevenemang. Först och främst betonade hon behovet av rörlig tillgänglighet, såsom hissar eller ramper vid trappor, vilket är särskilt viktigt för personer med rullstol eller någon med barnvagn.

För personer med hörselnedsättning påpekade Nylund vikten av tydliga skyltar och symboler. Ljudkvaliteten är också viktigt att ha i åtanke. För att alla skall höra så bra som möjligt är användningen av mikrofon väsentlig så väl i ett uppträdande som av publiken om det till exempel ordnas ett frågetillfälle. Att kunna tillhandahålla en hörselslinga är en effektiv lösning för att göra evenemang mer tillgängliga.

Tydliga kontraster är något som är väsentligt för en person med nedsatt syn. Önskvärt är att undvika att alla ytor i ett utrymme är av samma eller liknande färg. Genom att skapa kontraster är det lättare för en person med synnedsättning att navigera och hitta olika platser på evenemanget. Ett lätt och kostnadseffektivt sätt att skapa kontraster är till exempel att placera färggrann tejp runt dörrkarmar och lister.

Med intellektuella funktionsnedsättningar i åtanke framhöll Nylund vikten av tydlig information och möjligheten till att varva ner i ett lugnt utrymme. Nylund föreslog också att man kan ha ett antal hörselskydd på plats som evenemangsbesökarna kan låna om de behöver dämpa ljudnivån. För att till viss mån kunna kontrollera livligheten i ett utrymme,

tipsade Nylund om att överväga hur stora aktivitetsgrupper man tillåter samt hur dessa fördelas i utrymmet var evenemanget ordnas.

Nylund framhöll också vikten av att förse deltagarna med all nödvändig information i förväg, inklusive information om transport-, övernattnings- och parkeringsmöjligheter, tillgängliga toaletter och andra faciliteter samt information på olika språk för att inkludera en mångfald av besökare. Information på tre olika språk rekommenderades då det i Finland finns ett stort språkmångfald. Det är bättre att förse besökarna med för mycket information än för lite, men informationen bör vara kort, tydlig och lättformulerad, gärna i punktform. Om evenemanget kräver anmälning, föreslog Nylund att en kommentarruta inkluderas, så besökarna kan meddela om det finns något arrangörerna bör veta om deras tillstånd eller något som kan göras för att underlätta deltagande. Detta visar att arrangörerna faktiskt bryr sig och vill försöka göra allt de kan för att tillhandahålla ett så tillgängligt evenemang som möjligt. I informationen eller anmälningen rekommenderas det också att uppge ett telefonnummer vilket man kan kontakta om man har frågor eller är i behov av mera information om evenemangets tillgänglighet. Telefonnumret som uppges bör vara kopplat till någon som faktiskt kan besvara frågor om såväl utrymmet som evenemangsprogrammet.

Nylund underströk även att en räddningsplan bör existera och att evenemangsarrangörerna bör vara medvetna om vad denna inkluderar samt hur de skall agera i en krissituation. Det bör tas i beaktande att personer med funktionsnedsättningar inte nödvändigtvis kan agera och röra sig snabbt om så behövs. Nylund tipsade om att ha ett lakan, till exempel i förstahjälpväskan, ifall en person med en funktionsnedsättning skulle behöva bäras ner för hinder som trappor. Evenemangsarrangörerna bör också gå att urskilja från deltagare, med exempelvis västar, så att besökare lätt skall kunna identifiera vem de skall vända sig till i en krissituation eller över lag be om hjälp av.

På frågan om vad man som evenemangsproducent skall undvika i samband med tillgänglig evenemangsproduktion, framhöll Nylund att det är viktigt att undvika felaktig eller missledande information samt att överdriva tillgängligheten på ett evenemang. Hon påpekade att det är avgörande att vara ärlig och transparent om vilka

tillgänglighetsåtgärder som faktiskt finns för besökarna. Det är också bra att vara ärlig med vilka tillgänglighetsåtgärder man inte kunnat uppnå av en eller annan orsak. Att lova tillgänglighetsåtgärder som sedan inte uppfylls kan leda till besvikelse och frustration för besökarna.

Nylund reflekterade även kring tillgänglighet i program som arrangeras, och betonade att det är avgörande att vara beredd att anpassa aktiviteter för olika funktionsförmågor, och att undvika särbehandling så långt det är möjligt. Ett exempel som illustrerades var en dans- eller målaraktivitet där Nylund poängterade att det är bra att redan i planeringsstadiet ta i beaktande hur aktiviteten utförs. Möjligen kan alla sitta och utföra någon dansrörelse i stället för att stå.

På frågan hur personer med funktionsnedsättningar upplever att evenemang produceras av en person utan någon funktionsnedsättning betonade Nylund vikten av att lyssna till feedback och erfarenheter. Det är viktigt att låta personer med funktionsnedsättningar tala för sig själv och att deras röster är avgörande för att skapa ett mer inkluderande samhälle. Samtidigt påpekade hon att det är nödvändigt att personer utan funktionsnedsättning också aktivt arbetar för tillgänglighet och inkludering. Hon underströk vikten av att öka medvetenheten och arbeta för ett mer jämlikt samhälle där alla har möjlighet att delta och känna sig inkluderade. Under Nylunds år inom tillgänglighetsarbete har hon huvudsakligen fått positiv feedback gällande hennes insatser.

Som avslut på intervjun diskuterades användningen av tillgänglighetsbeskrivningar i text- och videoformat. En sådan tillgänglighetsbeskrivning är tänkt att tillhandahålla konkret information och ge en tydlig bild av vägbeskrivningar från parkeringsplatsen till olika platser i evenemangsutrymmet inkluderande ingången, toaletter, café, aktivitetsutrymmen och omklädningsutrymmen. Detta för att personer lättare själv skall kunna bedöma om de kan eller vill delta i ett evenemang. På FSI:s webbplats tillhandahålls exempel på tillgänglighetschecklistor och tillgänglighetsbeskrivningar för mer tillgängliga evenemang (Finlands Svenska Idrott, 2024).

Respondentens uppfattning var att tillgänglighetsbeskrivningar inte bara är till nytta för personer med en funktionsnedsättning utan för alla som kan känna sig obekväma med att besöka nya platser. Intervjun avslutades med konstaterandet att tillgänglighetsåtgärder är till nytta för en bredare målgrupp än bara personer med funktionsnedsättningar. Tillgänglighet är i de facto en god praxis för alla.

5.2 Intervju – Niina Anneli Kettunen

Niina Anneli Kettunen är för närvarande biträdande direktör för tjänsten Kultur för alla som erbjuds av föreningen För kultur på lika villkor r.f. Hennes utbildningsbakgrund är inom scenkonst och journalistik samt kommunikation och konstterapi. Kettunen har även erfarenhet från socialtjänster, främst inom barnomsorg och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar vilket Kettunen själv refererar till som neurodiversitet. Förtillfället studerar Kettunen tjänstedesign med fokus på kulturellt välbefinnande. Under intervjun delade Kettunen med sig av sin erfarenhet av att ha varit rullstolsburen efter en olycka år 2013. Hennes personliga engagemang för tillgänglighetsarbete härstammar från hennes egen funktionsvariation som idag inte längre är synlig men fortfarande existerar. Kettunen poängterade vikten av att tillgänglighet är omfattande och inkluderar allt från fysiska till sensoriska och språkliga aspekter. Som en neurodivers person samt mamma till tre neurodiversa ungdomar, var av två tvåspråkiga, är Kettunen väl bekant med tillgänglighet på flera sätt.

Kettunen underströk att tillgänglighet i barnkulturevenemang omfattar flera dimensioner, exempelvis tillgänglig information på ett lättförstått språk, tillgängliga fysiska utrymmen samt tillgänglighet i förhållande till sensoriska upplevelser. Tillgänglighet handlar även om möjligheten att kunna röra sig fritt samt använda och erbjudas hjälpmedel som solglasögon, hörselskydd, hörselslingor, teckenspråkstolkning eller textning av en föreställning. Något som ofta glöms bort är att dofter också påverkar tillgängligheten. Att skapa en miljö fri från starka dofter, så som parfym, kan göra stor skillnad för personer som är doftkänsliga. Över en halv miljon finländare är känsliga för dofter.

En diskussion som uppstod i ett tidigt skede av intervjun var att måna om att en evenemangsupplevelse är säker och förståelig från början till slut genom att hålla tre olika

faser i åtanke: före, under och efter. Kettunen betonade vikten av att ha tillgång till information om evenemanget i förväg, vilket enligt henne innebär att man som evenemangsproducent skall tillhandahålla tydlig och lättförståelig information om evenemanget. Detta inkluderar klara instruktioner i allt som kommuniceras till deltagarna.

Kettunen underströk också att tydlig kommunikation under evenemanget är viktigt. Det är av stor betydelse att ha tillräckligt med information om utrymmets layout och tillgänglighet. Detta inkluderar också tydliga instruktioner om hur man navigerar vid evenemangsplatsen samt vilka servicealternativ som finns tillgängliga för deltagare exempelvis tysta utrymmen. Att ha kunnig personal på plats som kan vägleda och besvara frågor är också viktigt.

Vidare diskuterades vikten av tydlig struktur och tydligt markerade områden i utrymmen, detta kan underlätta avsevärt för personer med nedsatt spatial kognition. Kettunen tog sittarrangemang som exempel. Det kan vara bra att tydligt avgränsa en del av publiken till ett område var det är tillåtet att röra sig under föreställningen eller också märka ut ett område var endast varannan stol används. För att detta skall uppfattas enkelt av alla deltagare är tydlig skyltning viktigt.

Vid diskussion om den tredje fasen, efter evenemanget, satte Kettunen störst vikt vid hur en evenemangsproducent kan försäkra sig om att deltagarna kan avlägsna sig från ett utrymme, exempelvis en föreställning, på ett så bekvämt sätt som möjligt. Hennes förslag var att informera om att personer som vill gå ut i lugn och ro kan sitta kvar tills större folkmassor lämnat utrymmet, detta alternativ kan underlätta för personer som upplever svårigheter med folkmassor. Även i detta fall bör man ta i beaktande personer med nedsatt spatial kognition. När någon anländer till ett utrymme kan miljön se annorlunda ut än när man skall avlägsna sig, till följd av att färdriktningen är en annan. Då är det igen uppskattat att ha personal på plats som kan hjälpa och vägleda vid behov. Att hålla dessa små detaljer i åtanke är viktigt för att säkerställa fullständig tillgänglighet och en positiv upplevelse för alla besökare.

Kettunen reflekterade över varför tillgänglighetsåtgärder är viktiga, och framhöll att tillgänglighetsarbete ofta ses som en tjänst som majoriteten tillhandahåller minoriteter. Hon håller sig skeptisk till denna uppfattning. I enlighet med information som Kettunen delade innan intervjun, kunde hon påvisa att tar man hänsyn till alla vanliga diagnoser inom neurodiversitet, upplever ca. 1,6 miljoner finländare (motsvarande 30% av befolkningen) någon form av utmaningar relaterade till neurodiversitet under sin livstid. Detta inkluderar bland annat adhd, autism, Tourettes syndrom, språkstörningar eller sensoriska integrationsstörningar. Totalt lider ungefär 600 000 finländare av uppmärksamhets- och överaktivitetsstörningar, av dessa är ca. 400 000 barn och 200 000 vuxna med adhd. Personer med autism är ca. 66 000, Tourettes syndrom ca. 55 000 och personer med språkstörningar ca. 400 000 i Finland. Personer med funktionsnedsättning i Finland beräknas vara runt 400 000. Sammanlagt behöver nästan fyra miljoner finländare, vilket är ca. 70% av befolkningen, olika tillgänglighetsåtgärder i samband med kulturutbud. Kettunen påpekade att "minoriteten" i själva verket utgör en betydande del av Finlands befolkning.

På frågan om vilka specifika behov familjer med olika funktionsnedsättningar kan ha gällande tillgänglighet vid barnkulturevenemang, framhöll Kettunen vikten av att se människor i olika situationer. Hon betonade att synliggörandet av personer med funktionsnedsättningar är avgörande för att öka tillgängligheten, samtidigt som det bidrar till att öka medvetenheten och minskar fördomar.

Som svar på frågan vad en evenemangsproducent inte bör göra när det gäller tillgänglighet och evenemang påpekade Kettunen att man inte skall känna skam om man inte är bekant med alla aspekter av tillgänglighet. Hon underströk vikten av att inte låta rädslan för att göra något fel hindra en från att agera och lära sig. Det viktigaste är att ha goda intentioner och att vara villig att utforska och utvecklas. Kettunen poängterade också att det är acceptabelt och helt förståeligt att man inte kan tillgodose alla tillgänglighetsbehov på en och samma gång, då är det bra att till exempel identifiera fokusområden och anpassa ett evenemang så gott som möjligt till den identifierade målgruppen. Kettunen lyfte upp att barn med funktionsnedsättningar och barn med neurodiversitet ofta har

liknande behov och att ett fokusområde till exempel kunde vara att förbättra den fysiska och sensoriska aspekten av ett evenemang.

Kettunens svar på frågan om det i praktiken är möjligt att producera ett barnkulturevenemang som möter behoven hos alla barnfamiljer var kort och koncist; nej. Hon påpekade att det inte är möjligt att tillgodose behoven hos alla, och drog paralleller till principen om ett säkert utrymme (safe space) som modifierats till säkrare utrymme (safer space) eftersom det inte går att garantera att alla känner sig säkra, då detta varierar från person till person. Samma diskussion hölls om “tillgängligt evenemang” eller “tillgängligare evenemang”. Trots att det inte är möjligt att tillgodose allas behov fullt ut, så kan vissa element ändå bidra till att fler känner sig inkluderade och välkomna och det är viktigt att sträva efter att skapa så inkluderande och tillgängliga evenemang som möjligt, för så många som möjligt.

Kettunen framhöll att små anpassningar kan göra deltagande betydligt lättare för många människor. Det betonades också att det är viktigt att se tillgänglighet som en grundläggande rättighet snarare än som en särskild åtgärd för personer med funktionsnedsättningar eller avvikande behov. För att skapa en mer inkluderande och jämlik miljö för alla uttryckte Kettunen, liksom Lotta Nylund, sin förhoppning om att samhället ska sträva efter att göra tillgänglighet till en allmän praxis i stället för en särbehandling.

5.3 Intervju – Thomas Jalas

Thomas Jalas är utexaminerad idrottsinstruktör från yrkeshögskolan Arcada år 2019 och har arbetat vid Finlands Paralympiska Kommitté i drygt fem år. Hans väg till detta arbete började genom en praktikplats som fortsatte med heltidsanställning. Jalas har i dagsläget en specialisering i tillgänglighetsfrågor och har via Invalidförbundet gått en utbildning i tillgänglighetskartläggning.

Jalas berättade att en tillgänglighetskartläggning går ut på att kartläggaren granskar olika typer av anläggningar och genomför en noggrann bedömning av alla delar i anläggningen, från parkeringsplatsen, till ingången och vidare till exempelvis tillgängliga toaletter och

omklädningsrum. Fokus ligger på att utvärdera aspekter som sluttningar, färgkontraster, ljudnivåer och utrymmens layout. Syftet med en tillgänglighetskartläggning är att säkerställa att alla, oavsett funktionsförmåga, kan komma in och använda anläggningarna fullt ut. Efter kartläggningarna sammanställs en rapport med förslag på åtgärder för att förbättra tillgängligheten vilket kan inkludera både små och stora förändringar.

Jalas konstaterade att tillgängliga evenemang kan definieras på olika sätt. Han belyste att man och ena sidan kan se det som en tillställning som alla på något sätt kan delta i, och andra sidan att en viss målgrupp står i fokus för evenemanget. Om den specifika målgruppen är personer med synnedsättning bör fokus ligga på tillgänglighetsåtgärder som gynnar dessa, i stället för att göra satsningar för att anpassa evenemanget till exempelvis till rullstolsburna personer.

När man planerar ett evenemang påpekade Jalas att det är viktigt att göra en analys av evenemangets tillgänglighet och försöka sätta sig in i och förstå målgruppens uppfattning av utrymmet och utbudet. Evenemangsarrangören kan själv försöka föreställa sig hur det skulle vara att navigera i ett utrymme med olika funktionsnedsättningar. Som exempel kan nämnas praktiska detaljer vid ett evenemangs ingång, trappsteg eller var skor placeras samt hur möbler eller rekvisita placeras i utrymmet och om dessa kan utgöra ett hinder för någon

Jalas lyfte fram några enkla åtgärder som gör ett evenemang tillgängligare. Användningen av färggrann tejp för att skapa kontraster runt exempelvis dörrkarmar eller trappsteg. Användningen av tydliga skyltar under evenemanget med tillräckligt stor teckenstorlek. Sanningsenlig information gällande ett evenemangs tillgänglighet samt att tillhanda hålla denna information såväl innan som under evenemanget. Dessutom underströk Jalas vikten av att välja en lämplig evenemangsplats utgående från evenemangets fokus och målgrupp.

Genom att vara öppen och ärlig gällande vilka tillgänglighetsaspekter man lyckats uppnå eller valt att fokusera på i samband med ett evenemang undviker man att ge besökare falska förhoppningar. Även fast man gärna skulle vilja tillhandahålla ett evenemang på

lika basis för alla, är det enligt Jalas mycket svårt om inte omöjligt, att tillgodose alla personers behov samtidigt, då varje enskild person har individuella behov.

I intervjun med Jalas framkom, likt i diskussionerna med Nylund och Kettunen, reflektioner kring begreppet "tillgängligt evenemang för alla". Jalas underströk att lova tillgänglighet på ett enhetligt sätt för "alla" är ett stort åtagande. Han poängterade att om ett evenemang marknadsförs med löften om att alla kan delta fullständigt, medan det faktiskt finns begränsningar eller hinder för vissa deltagare, riskerar man att lova mer än man kan hålla och då eventuellt skapa orealistiska förväntningar.

Från detta följde en diskussion om att hantera förväntningar på ett realistiskt sätt. Jalas framhöll vikten av att erbjuda olika möjligheter och aktiviteter så att varje deltagare kan hitta något som passar deras funktionsförmåga och behov. Genom att göra detta undviker man att lova mer än man kan hålla och skapar en mer inkluderande atmosfär där deltagarna känner sig välkomna och respekterade, oavsett deras individuella skillnader och behov. Det centrala vore att så många personer som möjligt på något sätt kan ta del av den service och det program som erbjuds, även om det innebär olika nivåer av deltagande och tillgänglighet.

För att underlätta deltagarnas uppfattning av evenemangets tillgänglighet bör detta redan presenteras i marknadsföringsmaterialet. Det är även rekommenderat att hänvisa till var man kan få ytterligare information så som en dedikerad e-postadress, telefonnummer eller webbsida. Genom att noggrant och ärligt beskriva evenemangets tillgänglighet ges deltagarna möjlighet att själva bedöma om de kan delta.

Jalas underströk också att en evenemangsproducent inte skall vara för sträng med sig själv ifall de inte lyckas tillgodose så många tillgänglighetsaspekter som önskat. Redan en vilja att lära sig om ämnet och inkludera så många personer som möjligt genom att försöka sitt bästa med att uppnå ett tillgängligare evenemang uppskattas och räcker långt.

En fråga som ställdes under intervjun var om Jalas stött på negativa attityder gentemot att en person utan en funktionsnedsättning producerar evenemang för personer med

funktionsnedsättningar. Det hade han inte. Vidare diskuterades också osäkerheten som personer kan känna kring frågor gällande tillgänglighet och funktionsnedsättningar. J alas betonade vikten av att våga fråga och lära sig från olika perspektiv även om det innebär att man kan göra misstag längs vägen.

5.4 Observation

Under lördagen den 13 april 2024 utförde jag en observation vid Barnfesten 2024. Barnfesten 2024 ägde rum kl. 11:00 – 15:00 vid Annegården i Helsingfors centrum. Syftet med observationen var att observera tillgängligheten vid det fysiska evenemanget och analysera och jämföra den mot teorin. Observationen dokumenterades med hjälp av anteckningar och bilder.

Barnfestens tillgänglighet är till stor del beroende av utrymmet som evenemanget ordnas i, vilket för denna observation var Annegården. I Barnfestens marknadsföringsmaterial såväl som i pressmeddelande framhålls sammanfattad tillgänglighetsinformation och hänvisningar till var ytterligare information kan fås, så som telefon och e-post samt Annegårdens webbsida. Barnfesten fokuserar endast på marknadsföring på svenska.

BARNFESTEN

kul och kultur för alla barn

Kom med på Barnfesten 2024 - det blir liv och rörelse, kreativa verkstäder, musik, och teaterföreställning!

När? Lördag 13 april 2024 kl. 11:00 - 15:00

Var? Annegården, Annegatan 30, Helsingfors

Barnfesten beaktar frågor kring mångfald och tillgänglighet. Ledarhundar är välkomna. Punktskrift, tecken som stöd och teckenspråkstolkning erbjuds. Annegården är ett tillgängligt utrymme. Evenemanget är kostnadsfritt.

Förfrågningar: barnkultur@luckan.fi | Program: <https://barnkultur.luckan.fi/>

Arrangörer: Luckan Barnkultur, Annegården, Ad Astra, Barnvårdsföreningen, BUU-klubben, DUV Mellersta Nyland r.f., Esbo stad - Arbis & Vindängensalen, Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f., Helmet-biblioteken, Helsingfors kulturtjänster, Kaarisilta aktivitetscenter, Nordisk kulturkontakt, Svenska Kvinnoförbundet i Sörnäs, Svenska Teatern, Sydkustens ordkonstskola och Unga Teatern.

Helsingfors

BARNKULTUR

Bild 1. Barnfesten 2024 Affisch.

Affisch: Amanda Samelin.

Illustration: Antonia Ringbom.

BARNFESTEN

kul och kultur för alla barn

Kom med på Barnfesten 13 april 2024 - det blir liv och rörelse, kreativa verkstäder, musik, och teaterföreläsning!

Barnfesten beaktar mångfald och tillgänglighet. Annegården har en tillgänglig ingång på bakgården. Folkskolegården 2. I huset finns en hiss och en tillgänglig toalett. Ledarhundar är välkomna. Teckenspråkstolkning erbjuds under Barnfesten.

NÄR? Lördag 13 april 2024 klockan 11-15
VAR? Annegården, Annegatan 30, Helsingfors

Evenemanget är kostnadsfritt. Biljetter för program med en starttid fås vid Barnfestens entré. Ett begränsat antal biljetter kan hämtas i förväg från Luckan på Georgsg. 27, från och med 25.3 till 12.4, må-fr kl. 11-17. Programpunkterna är cirka 20 minuter långa.

För mer information kontakta:
barnkultur@luckan.fi | tfn 040 725 2495 eller 050 521 0080

bild: Antonia Ringbom

ARRANGÖRER | Lilla Luckan, Annegården, Ad Astra, Barnavårdsföreningen, BUU-klubben, DUV Mellersta Nyland r.f., Esbo stad - Arbis & Vindängensalen, Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f., Helmet-biblioteken, Helsingfors kulturtjänster, Kaarisilta aktivitetscenter, Nordisk kulturkontakt, Svenska Kvinnoförbundet i Sörnäs, Svenska Teatern, Sydskustens ordkonstskola och Unga Teatern.

VERKSTÄDER OCH FÖRESTÄLLNINGAR MED EN STARTTID

11:00, 11:30, 12:30, 13:00, 13:30 | MÅLA MED L.JUS
I denna fotoverkstod skapas bilder när vi ritar i luften med ficklampor. För 4-14-åringar med sina vuxna. Arrangör: Annegården. Vän. 2, rum 213.

11:15, 12:00, 13:00, 13:45, 14:30 | Huset KLINGARI!
Hur ser ljuden ut? Vi spelar in ljud och ritar dem. För alla som kan spela in på en telefon med en vuxen. Arrangör: Esbo stad / Arbis & Vindängensalen. Vän. 1, rum 130.

12:00 & 13:45 | RIMJAM: KRIPPEN ÄR TOPPEN
En ledd lekstund där vi leker och rör på oss i takt med dikter och rim. För 1-5-åringar med vuxna. Arr: Sydskustens ordkonstskola. Tecken som stöd. Vän. 2, rum 238.

12:00 & 14:00 | DEN NORDISKA BOKSLUKAREN
Högläsning av en nordisk bilderbok. Däremellan kan man bläddra i nordiska bilderböcker. För 3-6-åringar med vuxna. Arr: Nordisk kulturkontakt. Vän. 2, rum 220.

13:00 | JACINTAS CIRKUSWORKSHOP
Prova på jongleringsföremål: bollar, flowersticks, dukar och hula-ringar. Kanske även lite akrobatik. Passar för alla åldrar. Arrangör: Lilla Luckan. Vän. 1, rum 121.

12:00 & 14:00 | KALAS ALFONS ÅBERG | TEATER KOJAN
Häng med på en rolig och överraskande sagoföreläsning där publiken får vara med och delta. Arr: Helsingfors kulturtjänster & Lilla Luckan. Vän. 1, rum 121.

11:30 & 13:30 | FIRA ROMANI DAGEN MED AD ASTRA
Välkomna att fira Romani dagen med oss! Vi bjuder på musik, saga och dans. För barn från 4 år som har lugn att sitta stilla en stund. Arrangör: Ad Astra. Vän. 1, rum 143.

11:00, 12:30, 14:15 | BABYDISCO
Välkomna alla dansglada bebisar, barn och vuxna till ett rum fyllt med färg, musik och rörelse. Arrangör: Svenska Kvinnoförbundet i Sörnäs. Vän. 2, rum 238.

12:00 & 14:00 | SKAKA LOSS - FRI DANS PÅ UTESCENEN
I verkstaden får barnen via dans, rytm och rörelse utforska sina känslor och sin kropp. Arr: Lilla Luckan.

ÖVRIGA PROGRAM

man kan delta i under hela barnfesten.

TERAPHUNDEN BOB 11:00-13:00
Teraphunden Bob är 6 år och man får gärna klappa honom. Bob går omkring, både ute och inne, under Barnfesten. Arrangör: DUV Mellersta Nyland.

ÄVENTYRSBANA FÖR 7-12-ÅRINGAR
Äventyrsbana med vildmarksguide Henrik von Martens. Ett miniäventyr på Annegårdens urbana gård för 7-12-åringar. Arrangör: Lilla Luckan. Gården mot Annegatan.

LEDARHUND, PUNKTSKRIFT OCH FÖRSTORING
Bekanta dig med en ledarhunds arbete, upptäck bilder med förstoringsglas, skriv ditt namn i punktskrift. Arr: Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Vän. 1, rum 144.

BLOMVERKSTAD
Vi pysslar pappersblommor, medan vi talar om tidstjuvar och drömmar. Arrangör: Unga Teatern. Vän. 2, rum 224.

PYSsla DIN EGEN TÅGVAGN 11:00-13:00
Drop in pysselhörna där deltagarna får pyssla sin egen tågagn av wellpapp. Arr: Svenska Teatern. Vän. 2, rum 210.

ENMANSÖRKESTER
Tenoren Petri Bäckström går omkring, ute och inne, och spelar på alla sina instrument. Arrangör: Lilla Luckan.

PYSSEL AV MUNSPEL
Kom och pyssla ditt eget munspel med Erica och Sonja! Arr: Barnavårdsföreningen. Vän. 1, rum 111.

BUU-KLUBBEN OCH BUU-KLUMPEN 11, 12, 13:30 & 14:30
Kom och träffa Tika och BUU-Klumpen! Vän. 2, rum 237.

HELMET POP-UP BIBLIOTEK
Kom och varva ner i vårt pop-up bibliotek. Läs, låna och bli överraskad! Vän. 2, aulan.

SPELRULLSTOLAR MED BANAN
Barnen får testa på rullstolar för spel och sport. Arrangör: DUV Mellersta Nyland. På bakgården.

TYST RUM
Under Barnfesten finns det ett tyst rum, där man kan dra sig tillbaka och varva ner. Vän. 2, rum 234.

Bild 2. Barnfesten 2024 programblad.

Programblad: Anki Hellberg-Sågfors.

Illustration: Antonia Ringbom.

På Annegårdens webbsida hittas tydliga instruktioner, på finska, svenska och engelska om Annegårdens tillgänglighet. Det informeras om vilka tillgänglighetsåtgärder som finns samt de som inte uppnåtts. Annegården är belägen på Annegatan 30 i Helsingfors. Besökare kan ta sig dit gående, med cykel eller genom att använda lokaltransport som metro, spårvagn eller bus. Annegårdens huvudingång är via Annegatan. Detta är inte en tillgänglig ingång då besökaren måste gå upp för ett antal trappsteg för att komma in och ingen trapphiss finns tillgänglig vid denna ingång. Det indikeras dock på huvudingångens dörr var den tillgängliga ingången är belägen och hur man tar sig dit.

Bild 3. Annegårdens huvudingång.

Bild 4. Annegårdens huvudingång, vindfång och trappor i bakgrunden.

Bilder: Amanda Samelin.

Den tillgängliga ingången nås via Annegårdens bakgård på adressen Folkskolegränden 2. Ingångens dörrar öppnas automatiskt utåt. Även när besökare anländer via denna ingång måste de ta sig upp för trappor för att nå anläggningen, dessa trappor är utrustade med en trapphiss.

Bild 5. Annegårdens tillgängliga ingång med automatiska dörrar som öppnas utåt.

Bild 6. Trappor utrustade med en trapphiss.

Bilder: Amanda Samelin.

Ett begränsat antal parkeringsplatser finns på Annegårdens bakgård. Tillgängliga parkeringsplatser kan ordnas genom förhandsarrangemang. Både framgården och bakgården har väderskydd för barnvagnar, och lås till vagnarna kan lånas från Annegårdens informationsdisk. Den närmaste allmänna parkeringsplatsen är Kampens parkeringscenter. Ytterligare information fås genom att kontakta Annegårdens vaktmästare per telefon.

Bild 7. Barnvagnar och väderskydd för barnvagnar utanför Annegården.

Bild: Amanda Samelin.

I första våningen bredvid Annegårdens informationsdisk finns en tillgänglig- och könsneutral toalett, denna har en låg tröskel. Toaletten är rymlig och på väggarna finns krokar placerade i olika höjdlägen. En avställningsyta finns bredvid handfatet. Denna toalett har även ett nerfällbart skötbord för blöjbyte av småbarn.

Bild 8. Utsidan av den tillgängliga- och könsneutrala toaletten. Bild: Amanda Samelin.

Bild 9. Insidan av den tillgängliga- och könsneutrala toaletten. Bild: Amanda Samelin.

En stor del av Annegårdens utrymnen har trösklar som är ca 6 cm höga. Verksamheten äger, i huvudsak, rum i två våningar. Besökare kan röra sig mellan dessa våningar genom att använda trappor. Som hinderfritt alternativ tillhandahålls hiss. Hissen är rymlig och knapparna är placerat på en tillgänglig höjd. Omklädningsrummen, på våning - 1, nås inte på ett tillgängligt sätt.

Bild 10. Närbild på en tröskel, med en till tröskel synlig i bakgrunden.

Bild: Amanda Samelin.

Bild 11. Trappor vid Annegården 1.

Bild 12. Trappor vid Annegården 2.

Bilder: Amanda Samelin.

Bild 13. Utanför Annegårdens hiss.

Bild 14. Insidan av Annegårdens hiss.

Bilder: Amanda Samelin.

Festsalen nås från lokalens insida genom trappor, dessa är inte utrustade med trapphiss. Däremot kan festsalen nås på ett tillgängligt sätt via vindfånget vid byggnadens tillgängliga ingång. För personer med funktionsnedsättning finns platser för rullstol i festsalen. Festsalen är utrustad med en hörselslinga för personer med hörapparat.

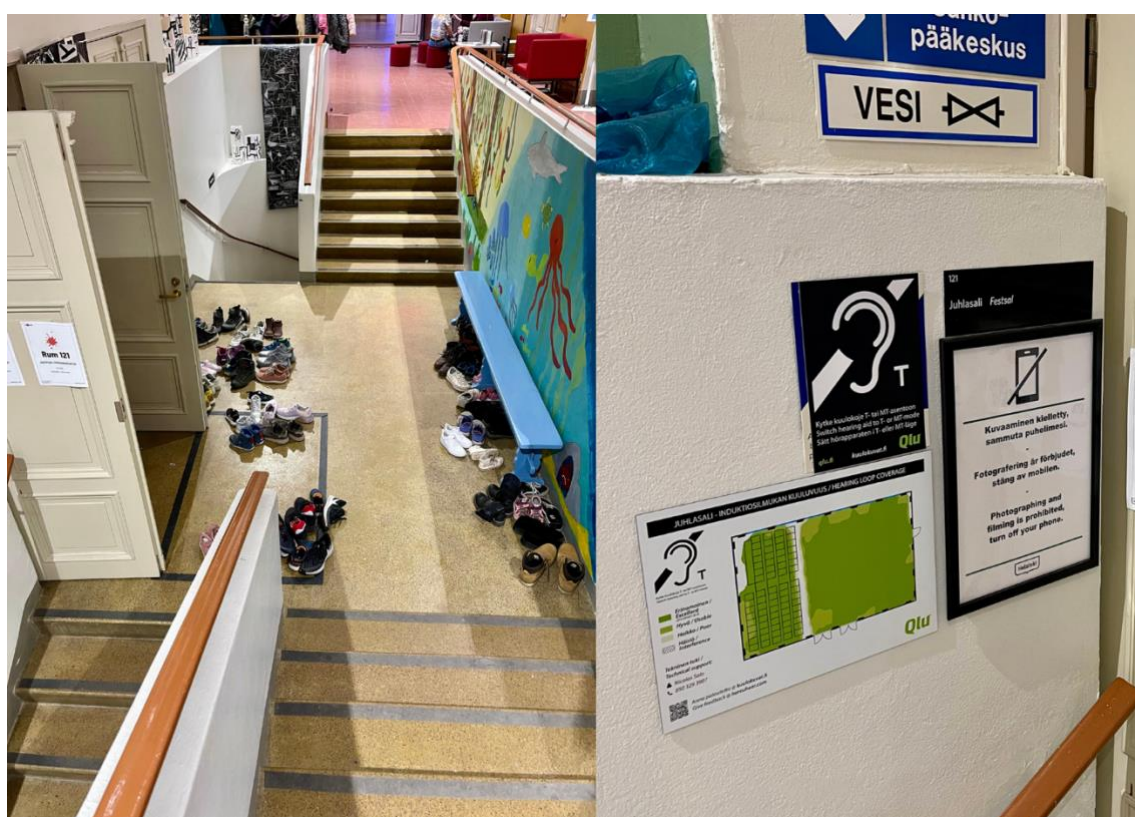

Bild 15. Otillgängliga trappor till festsalen.

Bild 16. Instruktioner för personer som är i behov av hörselslinga för hörapparat.

Bilder: Amanda Samelin.

I Annegårdens tillgängliga serviceutbud ingår kostnadsfri utlåning av taktila väskor. Dessa är speciellt utformad för att stödja barn med autism, uppmärksamhetsstörningar eller sensoriska bearbetningsproblem. Väskor kan dock lånas av vilket barn som helst, special behov eller ej. Det finns två väskor till utlåning. En väska innehåller olika föremål,

så som hörselskydd, tangle fidget-leksaker, viktleksaker och kommunikationsbilder, med syfte att främja koncentrationsförmågan. En taktil karta över Annegården finns också tillgänglig. Ledarhundar är välkomna i byggnaden. (Annegården, 2024)

Barnfesten har sin egen dedikerade informationspunkt under festdagen, var programblad och platskartor delas ut. Kostnadsfria biljetter, delas också ut till program som kräver biljett för deltagande. Informationsdisken är placerad vid Barnfestens huvudingång som är belägen på motsatt sida från den tillgängliga ingången. Vid informationspunkten besvarar LillaLuckans evenemangspersonal frågor gällande evenemanget och tar emot muntlig feedback. Ett elektroniskt utvärderingsformulär är tillgängligt via en QR-kod. Någon från LillaLuckans evenemangspersonal finns på plats under hela festdagen vid infodisken. För att kunna urskilja Barnfestens arrangörer från deltagarna, använder arrangörerna ett färggrant blomhalsband.

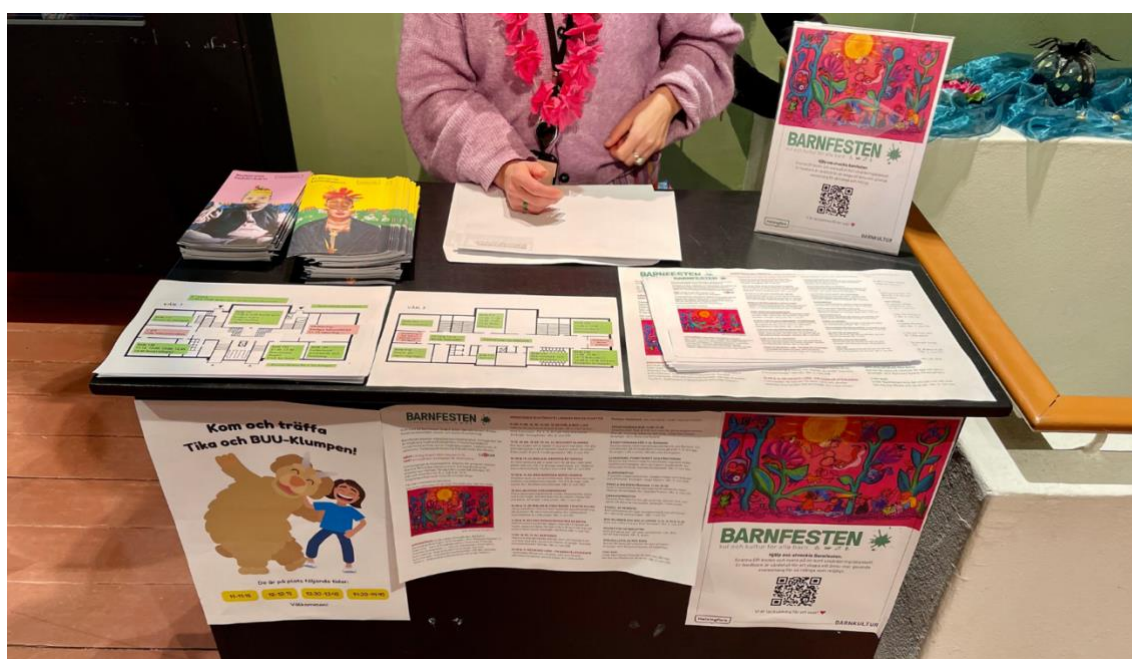

Bild 17. Barnfestens infopunkt med programblad, platskartor och QR-kod för evenemangsutvärderings blankett. Bild: Amanda Samelin.

Under Barnfesten tillhandahålls också ett dedikerat så kallat tyst utrymme samt teckenspråkstolkning till finska och finlandssvenska. Teckenspråkstolkning erbjuds till alla evenemangsbesökare som är i behov av denna tjänst, såväl barn som vuxna.

I Annegårdens utrymme skapas kontraster mellan golv och väggar med olika färger. Färggrann tejp har inte använts för att skapa kontraster på trappsteg eller runt lister och dörrkarmar. Möblerna i våning ett är till största delen placerade intill korridorrens väg, i våning två är både bord, pallar och soffgrupper placerade i mitten av korridoren.

Bild 18. Soffgrupp placerad intill väggen på första våningen.

Bild: Amanda Samelin.

Bild 19. Bord, pallar och soffgrupper i mitten av korridoren på andra våningen.

Bild: Amanda Samelin.

Under ett barnkulturevenemang som Barnfesten är ljudnivån väldigt varierande. Barn skrattar, skriker och gråter och ibland sker allt på samma gång. Detta i kombination med programpunkter som exempelvis musikuppträdanden, ökar ljudnivån ännu mera. Stora folksamlingar, som kring en plats samlas för att ta del av ett program, bidrar också till en ökad ljudnivå. Att skapa en ljudnivå som är lämplig för alla är utmanande under ett barnkulturevenemang. Därav är det bra att kunna erbjuda ett tyst utrymme vart besökare kan dra sig tillbaka och varva ner om så behövs. På barnfesten har ett tyst utrymme enkelt skapats genom att reservera ett av rummen för detta ändamål. Det tysta rummet, liksom av andra utrymmen och program, kommunicerades till besökarna via programblad och karta och med hjälp av skyltning vid varje aktuellt ställe. Kommunicerande symboler används inte utöver de som redan finns i Annegården.

Bild 20. Tyst utrymme. Bild: Amanda Samelin.

Bild 21. Folksamling som lyssnar till musikuppträdande. Bild: Amanda Samelin.

Bild 22. Besökare som anländer till och lämnar Barnfesten. Bild: Amanda Samelin.

I och med planeringen av Barnfesten 2024 erhöll arbetsgruppen en förfrågan gällande tillgängligare evenemang. Personen som kontaktade arbetsgruppen påpekade att ett tillgängligt evenemang också borde ta i beaktande barn som inte vågar komma på plats eller barnfamiljer som inte har möjlighet att delta. Arbetsgruppen beslöt att erbjuda en

sagostund på distans utformad av samarbetspartnern Nordisk Kulturkontakt. Den digitala sagostunden, i vilken Annika Sandelin läste från sin diktbok ”Råttan Bettan och masken Baudelaire”, publicerades som YouTube inslag på Nordisk Kulturkontakts webbsida (Nordisk Kulturkontakt, 2024).

6 ANALYS & DISKUSSION

De teoretiska ramverken som presenterades i kapitel 4, gav en god insikt i principerna för evenemangsproduktion såväl som för tillgänglig evenemangsproduktion. Dowson och Bassett (2018) gav en grundläggande introduktion till evenemangsplaneringsprocessen vilken kan tillämpas oberoende av evenemang. Kaartinen och Linnanpuomi (2015), Huldén (2016) samt Allen et al. (2020) gav ytterligare nyttig information gällande tillgänglighets- och barnkulturaspekt i samband med evenemangsproduktion. Några exempel är tillgänglighetsaspekt i relation till olika funktionsnedsättningar kommunikation, prissättning, planering av program och utformning av evenemangsmiljöer. Teorier och rekommendationer gällande tillgänglig evenemangsproduktion går att tillämpa på olika former av evenemang oberoende målgrupp. Litteratur som specifikt inriktar sig på produktionen av tillgängliga barnkulturevenemang var utmanande att hitta.

I detta kapitel har jag vidare analyserat dessa aspekter samt jämfört informationen som jag kommit i kontakt med, både genom teoristudierna som de empiriska undersökningarna.

Teorin belyste vikten av att integrera tillgänglighetsfrågor redan från början av planeringsprocessen för att göra dessa till en central del av evenemangsproduktionen (Kaartinen & Linnanpuomi, 2015). Detta var något som de intervjuade också höll med om. Diskussioner med respondenterna om vad tillgänglighet innebär resulterade i konstaterandet att det finns många dimensioner av tillgänglighet men att tillgänglighet i grund och botten betyder strävan efter att inkludera så många personer som möjligt i ett evenemang. Denna uppfattning stämmer överens med följande citat från Kultur för allas publikation *Tapahtumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen*,

Saavutettava kulttuuritapahtuma tarkoittaa, että erilaisille ihmisille tarjotaan mahdollisimman hyvät osallistumis-, esiintymis- ja työskentelymahdollisuudet riippumatta heidän yksilöllisistä ominaisuuksistaan. (Kaartinen & Linnapuomi, 2015 s. 2)

Som illustrerats i kapitel 4.2 lyfte Dowson och Bassett (2018) upp en evenemangsplaneringsmodell bestående av tre faser att hålla i åtanke när man producerar evenemang: förarbete, detaljerad planering och efterarbete. Likaså framhöll Kettunen tre faser i samband med evenemang: före, under och efter evenemanget. Dessa liknar varandra till viss del. Dock satte Kettunen mera vikt vid att beskriva hur man som evenemangsproducent på bästa möjliga sätt kan säkerställa att ett barnkulturevenemang är tillgängligt från början till slut, med särskild fokus på själva evenemangsupplevelsen. Medan Dowson och Bassett (2018) utöver planering av programmet och fysiska utrymmet också diskuterade finansiella aspekt, samarbetspartner, rekrytering och markandsföringsplan. Dowson och Bassett (2018) lyfte fram evenemangsplanering generellt och Kettunen fokuserade på tillgänglig evenemangsproduktion. Jag har kunnat dra slutsatsen att generella evenemangsplaneringsmetoder är en väsentlig grund också i tillgängliga barnkulturevenemang, men för att tillgodose tillgänglighetsbehov bör ytterligare faktorer uppmärksammas.

Intervjuerna med Kettunen, Nylund och Jalas gav konkreta exempel på strategier och åtgärder för att öka tillgängligheten vid evenemang. En grundläggande faktor som jag kunnat avläsa från intervjuerna är, att för att ordna tillgängligare evenemang för så många som möjligt, skall stor vikt läggas vid att skapa fysiskt tillgängliga utrymmen och att tillhandahålla tydlig information och kommunikation om tillgänglighetsåtgärder.

De intervjuade lyfte fram flera tillgänglighetsaspekter som även illustrerades av Allen et al. (2020) och uppmärksammades av Kaartinen & Linnapuomi (2015). När man planerar ett tillgängligt evenemang bör man enligt Allen et al. (2020) och Kaartinen & Linnapuomi (2015) ta i beaktande hur besökarna kan ta sig till evenemangsplatsen. Nylund poängterade att det är bra att kommunicera olika lokaltransportsalternativ samt parkeringsmöjligheter för fordon vid evenemangsplatsen. Under min observation vid Barnfesten 2024 kunde jag konstatera att detta tagits i beaktande då denna information kommunicerats via tillgänglighetsinformationen på Annegårdens webbsida. För att

ytterligare underlätta för besökare kunde det i Barnfestens egen evenemangsinformation nämnas hur besökare når Annegården på olika sätt.

Allen et al. (2020) poängterade, liksom också Kettunen och Nylund, tillhandahållandet av information om evenemanget. Kettunen och Nylund satte stor tyngdpunkt på att tillgänglig evenemangsinformation bör vara okomplicerad och informationsrik. Inkludera hellre för mycket än för lite information men bryt ner texten i korta och lättlästa stycken. Språkliga aspekt borde också tas i beaktande då det kommer till evenemangsinformation, önskvärt är att tillhandahålla information på flera språk. Även Kaartinen & Linnapuomis (2015) konstateranden gällande information och kommunikation stämmer väl överens med de intervjuades rekommendationer.

Som nämnts i kapitel 5.4 tillhandahålls information om Barnfesten endast på svenska, men information om tillgängligheten vid Annegården finns på tre språk. Även om Barnfesten endast har marknadsföring på svenska betyder det inte att andra språkgrupper inte är välkomna. Under Barnfesten såväl 2023 som 2024 deltog barnfamiljer och grupper med andra modersmål än svenska. Då min arbetsuppgift under Barnfesten varit att ansvara för informationspunkten och tillhandahålla information om Barnfesten och dess programutbud har jag haft en nära kontakt med besökarna. Till följd av detta har jag kunnat avläsa att festivalens fokus på att erbjuda finlandssvenskt barnkulturprogram inte upplevs som ett problem av besökarna. I själva verket besöker flera, speciellt finskspråkiga familjer, Barnfesten för att engagera sig och sina barn i en svenskspråkig miljö. Då Luckan liksom LillaLuckans verksamhetsspråk är svenska och fokus är att främja finlandssvensk kultur är det förståeligt att resurser inte sätts på att producera information på andra språk. Dock tillhandahålls information och service om behovet finns per; e-post, telefon eller på plats, på finska och engelska enligt personalens bästa förmåga. Av egen erfarenhet kan jag konstatera att besökare uppskattar personalens ansträngning att tillhandahålla information på andra språk än svenska.

Nylund diskuterade tillgänglighetsbeskrivningar i så väl text- som videoformat, vilket korrelerar väl med Allen et als. (2020) rekommendation om att hålla tillträdet till evenemanget samt hur man rör sig på evenemangsplatsen, i åtanke när man planerar

tillgängliga evenemang. Något som också kan beaktas, i samband med punkten tillträde till evenemanget, är inträdeskostnader. Ett kostnadsfritt evenemang som Barnfesten eller ett evenemang där till exempel barn eller assistenter inte betalar inträde, eller där reducerade priser erbjuds för vissa personer, är betydligt mera tillgängligt än ett evenemang med inträdespriser för alla deltagare (Kaartinen & Linnapuomi, 2015, s. 20).

I kapitel 5.4 illustrerar bild 19 hur pallar lämnats utspridda i korridoren. Bild 21 och 22 illustrerar mängden evenemangsbesökare. Denna observation, resulterade i tanken att möbler såväl som evenemangsbesökare lätt kan utgöra ett hinder för personer med funktionsnedsättningar, speciellt för en person med nedsatt syn eller någon som behöver ett hjälpmedel för att röra sig. I bild 15, kapitel 5.4, kan man se en hög med skor lämnade mitt på golvet utanför festsalen. Jalas poängterade just detta i sin intervju; hur organiserar man evenemangsmiljön för att undvika att någon snubblar exempelvis på skorna? Det är på varje besökares ansvar att ta hänsyn till andra evenemangsdeltagare och använda evenemangsplatsen på ett respektfullt sätt. Men i slutändan är det evenemangs personalens ansvar att hålla utrymmet så prydligt och organiserat som möjligt.

Allen et al. (2020) uppmärksammade utbudet av varor och tjänster under evenemang. På motsvarande sätt lyfte både Kettunen och Nylund upp tillhandahållandet av exempelvis teckenspråkstolkar, hörselslingor och hörselskydd under evenemang. Vidare diskuterade Allen et al. (2020) också tillhandahållandet av tillgängliga faciliteter på evenemangsplatsen. Goda exempel på det är tysta utrymmen eller tillgängliga toaletter, omklädningsrum eller tvättställen, som Kettunen, Nylund och Kaartinen & Linnapuomi (2015) lyfte upp. Tack vare att Barnfesten 2024 ordnades vid Annegården kunde jag konstatera att utbudet av varor och tjänster under festdagen mötte teorins rekommendationer väl.

Eftersom LillaLuckan erhållit finansiering från stiftelser och fonder finns resurser att allokera till tillgänglighetsåtgärder. Hela Barnfesten i sig är ett resultat av denna finansiering, men ett specifikt exempel på tilläggservice är möjligheten att erbjuda kostnadsfri teckenspråkstolkning under Barnfesten. En insikt som uppstod under Barnfesten 2023, gällde en förälder som var i behov av teckenspråkstolkning. Mottagaren

av tillgänglighetsåtgärder under ett barnkulturevenemang är nödvändigtvis inte barnet. Med detta i åtanke kan man alltså erbjuda hela familjen möjlighet att tillsammans uppleva barnkultur, vilket Kettunen uppmärksammade som mycket viktigt.

Allen et al. (2020) och Nylund underströk vikten av hanteringen av nödsituationer samt existerande räddningsplaner. Kaartinen & Linnapuomi (2015) poängterade att säkerhetsplaner måste anpassas så att personer med funktionsnedsättningar kan evakuera sig så självständig och säkert som möjligt. Allen et al. (2020) avslutade sin lista med punkten ytterligare hjälp. Detta är ännu en rekommendation som Kettunen och Nylund också lyfte upp. Att ha kunnig personal som är välbekant med evenemanget samt dess tillgänglighetsaspekt och som kan besvara frågor eller tillhandahålla hjälp så väl före, under som efter evenemanget. Jag vill påstå att rekommendationerna givna av Allen et al. (2020) såväl Kaartinen & Linnapuomi (2015) korrelerar väl med resultaten från intervjuerna.

Med lärdomsprovets fallstudie, Barnfesten 2024, i beaktande kan jag konstatera att det har gjorts betydande ansträngningar för att sträva till att Barnfesten 2024 skall vara ett tillgängligt barnkulturevenemang. De inkluderar fysiska tillgänglighetsåtgärder implementerade av Annegården, tillsammans med ansträngningarna från Barnfestens evenemangsproducenter och serviceerbjudanden före, under och efter evenemanget. Även dessa ansträngningar överensstämmer väl med rekommendationerna från intervjuerna och teorin. Fallstudien och responsen från evenemangsbesökare har också pekat på områden för förbättring, vilka har dokumenterats för framtida åtgärder.

För att främja tillgänglighet poängterade Huldén (2016) att det krävs sakkunskap såväl som ekonomiska resurser. Begränsade resurser upplevs av kulturaktörer som ett av de största hindren för att tillämpa tillgänglighetsåtgärder (Huldén, 2016). Även om vissa tillgänglighetsåtgärder kan kräva större ekonomiska satsningar, som exempelvis investering i hörselslingor eller att hyra en teckenspråkstolk för ett evenemang, lyfte Nylund också upp att små ändringar i hur man framför information och planerar evenemang kan göra en stor skillnad. Som Kaartinen & Linnapuomi (2015) underströk behöver implementeringen av tillgänglighetsåtgärder inte alltid kräva komplicerade och

dyra tillvägagångssätt. En vilja att lära sig om ämnet samt att aktivt göra val som inkluderar mer människor räcker långt.

Något som blev uppenbart för mig i och med observationen av Barnfesten och när jag bekantade mig med Annegårdens tillgänglighet var vikten av att välja en lämplig plats för evenemanget, vilket poängteras i Dowson och Bassetts evenemangsplanerings modell (2018) och underströks i intervjun med Jalas. Innan denna undersökning och observationen av Barnfesten 2024 har jag hållit mig skeptisk till Annegården som en tillgänglig evenemangsmiljö. Annegården är en äldre byggnad med mycket trappor och trösklar (detta illustreras med bilder i kapitel 5.4) vilket jag har uppfattat som problematiskt. Efter observationen och analysen av evenemangsutrymmet insåg jag vilka betydande åtgärder Annegården gjort för att tillgodose tillgängliga alternativ för deltagande liksom vilka ansträngningar som gjorts för att kommunicera detta så bra som möjligt såväl på webben som i det fysiska utrymmet. Jag har därför konstaterat att Annegården är en mycket lämplig plats för anordnandet av Barnfesten. Annegårdens egen verksamhet fokuserar på att fungera som ett konstcentrum för barn och unga, vilket även korrelerar väl med Barnfesten. Att Annegården är belägen så centralt i Helsingfors är också fördelaktigt.

Barnfesten som fallstudie för detta lärdomsprov har påvisat att tidpunkten är en viktig tillgänglighetsaspekt ur barnfamiljers perspektiv. Utvärderingsenkäten för Barnfesten 2024 visade att en del deltagare ansåg att tidpunkten för evenemanget, kl. 11:00 – 15:00, inte var lämplig. Motiveringen till detta var att småbarn ofta sover vid den tiden. Vissa familjer kunde bara delta i festligheterna en kort stund före eller efter barnens vilostund, vilket resulterade i att de missade flera programpunkter.

Tillgänglighet är en övergripande term som innefattar flera olika aspekter, och att kunna beakta så många tillgänglighetsåtgärder som möjligt i ett evenemang är önskvärt. Ibland möter man dock på hinder som helt enkelt inte gör det möjligt att ta alla tillgänglighetsåtgärder i beaktande. Som Kettunen och Jalas poängterade är det ibland bättre att fokusera på några specifika tillgänglighetsåtgärder eller målgrupper i stället för att försöka tillfredsställa alla på samma gång. Denna inställning korrelerar såväl med min egen som med Huldéns (2016) reflektion kring uttrycket “att rikta sig till alla”.

Diskussioner kring detta ämne har varit en intressant del av detta arbete. Jag har tagit fasta på detta såväl i teori så som i intervjuer. Huldéns (2016) uttryck “Att alltid vända sig till alla är ett eftersträvansvärt förhållningssätt...” håller såväl de intervjuade som jag med om. Intervjuerna påvisar dock att det i praktiken inte är möjligt att alltid tillgodose allas behov, då varje individ har individuella behov. Även då personer har samma diagnos kan deras behov se olika ut. Som Nylund, Kettunen och Jalas konstaterade kan tillgänglighet i allmänhet ses som en god praxis som gynnar alla individer, men att lyckas ordna ett evenemang som samtidigt tar alla individers tillgänglighetsbehov i beaktande är osannolikt. Avsikten att marknadsföra till exempel Barnfesten som ett evenemang för “alla barn” är god. Men för att inte göra någon besviken eller lova för mycket kunde man i stället tala om ett tillgängligare barnkulturevenemang som riktar sig till så många barn och barnfamiljer som möjligt.

Efter att ha observerat Barnfesten 2024 kan jag konstatera att arrangörerna gjort betydande insatser för att erbjuda deltagarna ett varierande program med aktiviteter som passar olika funktionsförmågor och behov. Evenemanget erbjöd framgångsrikt service och program så att så många som möjligt, både fysiskt och på distans, kunde delta. Deltagandet varierade i omfattning, men ansträngningar gjordes med ett gott syfte att inkludera så många som möjligt, vilket Jalas betonade vara en central insats för ett tillgängligt evenemang.

7 AVSLUTANDE REFLEKTION

Efter att ha genomfört teoristudier och empirisk forskning inom ramen för detta examensarbete kan jag konstatera att mitt syfte att få en djupare förståelse för tillgänglig evenemangsproduktion har uppnåtts. Jag har utvecklat insikter om hur allmän evenemangsteori utgör en grundläggande princip som går att tillämpa på alla typer av evenemang, oavsett målgrupp. Dessutom har jag fått kunskap om hur tillgänglighetsaspekter bör integreras i planeringen och genomförande av evenemang. Slutligen har jag lyckats koppla samman teori kring evenemang med tillgänglighetsaspekterna specifikt för barnkulturevenemang. Jag anser att detta lärdomsprov i sin helhet är ett resultat på hur barnkulturevenemang kan anpassas för att bättre möta olika tillgänglighetsbehov, vilket antyder på att målsättningen uppnåtts.

Forskningsfrågan som jag ämnat besvara i detta lärdomsprov lyder: Hur kan evenemangsproducenter på bästa möjliga sätt sträva till att ett barnkulturevenemang är tillgängligt? Följande punkter är konkreta svar på forskningsfrågan:

- Val av lämplig evenemangsplats
- Genomföra en tillgänglighetskartläggning
- Lyssna till målgruppen och sätta sig in i deras perspektiv
- Planera evenemangs platsen och programmet enligt målgruppens behov
- Ärlig, informativ och lättförstådd kommunikation
- Tillhandahålla ytterligare hjälp

Och sist och slutligen, bör evenemangsproducenter acceptera att det i praktiken är omöjligt att bemöta och tillfredsställa alla på samma gång. Varje enskilt barn eller enskild familj har individuella behov. Att sträva efter att göra en evenemangsupplevelse så tillgänglig och bekväm för så många som möjligt är i sig en framgång. Ett tillgängligare evenemang är redan ett steg i rätt riktning.

I och med litteraturstudierna och intervjuerna blev det tydligt för mig att tillgänglighetsaspekt borde vara en självklarhet under evenemang. Jag upplever att resultatet av min undersökning påvisar att tillgänglig evenemangsproduktion inom barnkulturevenemang i slutändan inte skiljer sig från någon annan form av evenemangsproduktion. Faktum är att kärnan i ett evenemang skall utgå från målgruppens behov oavsett evenemangets art. Resultatet av undersökningen tyder på att tillgängliga evenemang i högre grad handlar om evenemangsproducentens attityd gentemot tillgänglighet och deras vilja att gå den extra milen för att sträva efter att göra ett evenemang så tillgängligt som möjligt.

Forskningsmetoderna som används i detta lärdomsprov gynnade arbetet väl. Intervjuerna var inspirerande och lärorika. I efterhand har jag konstaterat att det hade varit fördelaktigt för arbetet att ytterligare intervjua sakkunniga personer med specifik fokus på barn och evenemang, snarare än tillgänglighet. Dessutom har jag noterat att det hade varit

intressant att observera tillgängligheten vid ett annat barnkulturevenemang. Detta för att få en ännu djupare och mångfacetterad förståelse för tillgänglighet i och med barnkulturevenemang. Dock har jag inte kommit i kontakt med liknande evenemang som Barnfesten. Kanske det i sig är en antydning på att tillgängliga barnkulturevenemang är sällsynta.

En potentiell framtida forskning inom tillgängliga barnkulturevenemang kunde vara att utforska och analysera hur kulturfältet och kulturaktörer i Finland uppfattar tillgänglighet. Man kunde undersöka vilka åtgärder som redan vidtas och vilka hinder eller begränsningar som står i vägen för detta arbete. Min personliga hypotes är att tillgänglighetsåtgärder av vissa aktörer kan betraktas som krävande insatser som kräver ekonomiska resurser, sakkunskap och tid, och att de mindre krävande åtgärderna ofta hamnar i skuggan av de mer omfattande insatserna.

Jag vill avsluta detta lärdomsprov med en reflektion kring min inställning till tillgänglighet. När jag påbörjade arbetet med lärdomsprovet och närmade mig tillgänglig barnkulturevenemangs produktion kände jag mig till en början osäker på om jag är rätt person att undersöka detta tema. Som en person utan någon funktionsnedsättning kände jag en viss osäkerhet kring tanken att "trampa någon på tårna" med min undersökning eller uttrycka mig felaktigt.

Även om jag kommit i kontakt med tillgänglig evenemangsproduktion tidigare ansåg jag mig sakna tillräckligt med kunskap och erfarenhet av att arbeta med ämnet för att kunna behandla det i ett lärdomsprov. Jag valde ändå att utmana mig själv. I intervjun med Thomas Jalas uppstod en diskussion kring detta och han påpekade att en utomstående synvinkel oftast är fördelaktig för att belysa olika ämnen. Genom att ta sig an ett ämne som man inte är bekant med kan det leda till nya perspektiv och tankesätt. Dessutom är det viktigt att få olika perspektiv för att kunna främja förändring och utveckling och undvika att fastna i samma tankemönster. Diskussionen gav mig en viktig påminnelse om att också i framtiden våga ta mig an nya ämnen och utmaningar, vara nyfiken, ställa frågor och inte vara rädd för att erkänna okunskap för att lära mig. Att göra eventuella misstag

är en naturlig del av lärandeprocessen och ger ofta större insikter än om man undviker dem. Detta poängterades också av Kettunen.

I och med denna avslutande reflektion kan jag konstatera att jag inte längre känner mig osäker på att belysa ämnet tillgänglighet. Jag låter Lotta Nylunds kloka ord stå som avslut för detta lärdomsprov. “Om inte personer utan funktionsnedsättningar arbetar för ett mera jämställt och jämlikt samhälle, så blir det inte heller det. Vi behöver vara fler som arbetar för tillgänglighet.” (Nylund, 2024)

Källor

- Allen, J., O'Toole, W., Harris, R., & McDonnell, I. (2020). *Festival & Special Event Management P-eBK* (6th ed.). Wiley. <https://www.perlego.com/book/4198733/festival-special-event-management-pebk-pdf>
- Annegården. (2024). *Kontaktuppgifter*. <https://www.annantalo.fi/sv/kontaktuppgifter>
- Dowson, R., & Bassett, D. (2018). *Event Planning and Management* (2nd ed.). Kogan Page. <https://www.perlego.com/book/1589345/event-planning-and-management-principles-planning-and-practice-pdf>
- FDUV. (2024a). *Självbestämmande och delaktighet*. <https://www.fduv.fi/sv/information/sjalvbestammande/#Delaktighet>
- FDUV. (2024b). *Frågor och svar om begrepp*. <https://www.fduv.fi/sv/information/intellektuellfunktionsnedsattning/>
- Finlands Svenska Idrott. (2024). *Material för anpassad motion*. <https://idrott.fi/idrott/projekt/vi-ocksa/anpassadmaterial/>
- Huldén, S. (2016). *Tillgänglig barnkultur: Ett underlag för fortsatt arbete för en ökad funktionshindersmedvetenhet inom svenskspråkig barnkultur i huvudstadsregionen*. Luckan r.f. Helsingfors. https://lastenkulttuuri.fi/wp-content/uploads/2020/12/Tillganglig-barnkultur_rapport.pdf
- Jalas, T. (2024). Tillgänglig evenemangsproduktion [muntl.]. Intervju: 10.4.2024
- Kaartinen, S., & Linnapuomi, A. (2015). *Tapahtumia kaikille!: Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen*. 2 uppl. Kulttuuria kaikille, Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry, Finland Festivals ry, Lasipalatsin Mediakeskus Oy. Helsingfors. http://www.cultureforall.fi/doc/tietopaketti_ja_opaat/Tapahtumia_kaikille_opas.pdf
- Karlström, C. (2018). *Barns kognitiva kartor av sträckan mellan hem och skola: En studie om spatial kognition och fri rörelse*. [Uppsats, Mittuniversitetet]. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1216697/FULLTEXT01.pdf>
- Kettunen, N, A. (2024). Tillgänglig evenemangsproduktion [muntl.]. Intervju: 27.3.2024
- Kultur för alla. (2024). *Vad är mångfald?*. https://www.kulttuuriakaikille.fi/mangfald_vad_ar_mangfald
- Lastenkulttuuri. (2024). *Vad är barnkultur?* <https://lastenkulttuuri.fi/sv/bra-att-veta-om-barnkultur/vad-ar-barnkultur/>
- LillaLuckan. (2023). Barnkultur. [PDF]

- Lojo. (2024). *Utmaningen med principerna för ett säkrare utrymme*.
<https://www.lohja.fi/sv/stad-och-administration/barnvanlig-kommun/principerna-for-sakrare-utrymme/>
- Luckan. (2024). *Det finlandssvenska informations- och kulturcentret*. <https://luckan.fi/>
- LTS & Sanastokeskus. (2023). *Soveltavan liikunnan ja paraurheilun sanasto*.
https://www.lts.fi/media/lts_julkaisut/lts_selvityksia/soveltavan-liikunnan-ja-paraurheilun-sanasto.pdf
- Luckan Barnkultur. (2024a). *Barnkultur på svenska i Finland*.
<https://barnkultur.luckan.fi/lillaluckan/>
- Luckan Barnkultur. (2024b). *Barnfesten 2024*. <https://barnkultur.luckan.fi/barnfesten/>
- Luckan Helsingfors. (2022). *Luckan Helsingfors Informations- & kulturcenter*.
https://drive.google.com/file/d/1isV4r8gGaiIIClPY6zpSxpy_wCPGJjmx/view
- Nordisk Kulturkontakt. (2024). *Barnfesten 2024*.
<https://www.nordiskkulturkontakt.org/evenemang/barnfesten-2024/>
- Norrbom, K. (2022). *Föreningen Luckan Historia*. [PDF]. Luckan.
- Nylund, L. (2024). *Tillgänglig evenemangsproduktion [muntl.]*. Intervju: 21.3.2024
- SAMS. (2024). *Centrala begrepp och ord*. <https://samsnet.fi/centrala-ord-och-begrepp/>
- SPSM. (2024). *Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF*.
<https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/neuropsykiatriska-funktionsnedsattningar-npf/>
- THL. (2023). *Delaktighet för barn med funktionsnedsättning*.
<https://thl.fi/sv/publikationer/handbocker/handbok-om-funktionshinderservice/funktionshinder-i-samhallet/delaktighet-for-personer-med-funktionsnedsattning/delaktighet-for-barn-med-funktionsnedsattning>
- UMO. (2022). *Jämlikhet*. Tillgänglig: <https://www.umo.se/jag/jamlikhet/>
- Unicef för alla barn. (2024). *Barnkonventionen*. <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

Bilaga 1. Intervjufrågor

- Kan du berätta lite om dig själv, din bakgrund och relation till tillgänglighetsarbete.
- Vad innebär tillgänglighet i ett barnkulturevenemangs sammanhang?
- Vilken betydelse har tillgänglighetsåtgärder i barnkulturevenemang?
- Vilka specifika behov kan barnfamiljer med olika funktionsnedsättningar ha när det gäller tillgänglighet på barnkulturevenemang?
- Hur kan barnkulturevenemang anpassas för att bättre möta behoven hos barnfamiljer med funktionsnedsättningar?
- Vilka resurser och stöd bör evenemangsproducenter använda sig av för att tillämpa tillgänglighetsåtgärder i barnkulturevenemang?
- Vad skall man som evenemangsproducent inte göra i och med tillgängliga barnkulturevenemang?
- Hur kan evenemangsproducenter på bästa möjliga sätt säkerställa att ett barnkulturevenemang är tillgängligt?
- Är det i praktiken möjligt att producera ett barnkulturevenemang som bemöter behoven hos ´alla barn´?